

ဟံရိုးယက်တပ်ဘ်မင်

လင်းတည့်ခိုး

လူငယ်
စာစဉ်

သားနဲ့သမီး စာအုပ်တိုက်

စာအုပ်အမှတ် - ၁၆၅

ကမ္ဘာ့အထင်ကရ ပုဂ္ဂိုလ်များ - ၅၀

ဟဲရီးယက်စပီးရ်

လင်းစဉ်း

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

မျက်နှာပုံနှင့် အတွင်းဒီဇိုင်း - မြတ်သန္တရာဦး

ကွန်ပျူတာစာပီ - Dream City

ထုတ်ဝေသူ - ဦးလင်းချို(ဧည့်စာအုပ်တိုက်)

အမှတ် ၂၁၂၊ ၃၁ လမ်း(အထက်)၊

ပန်းပဲတန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ပုံနှိပ်သူ - ဒေါ်ချိုချိုအေး(ဧည့်စာအုပ်တိုက်)

အမှတ် ၃၃၀-၃၃၂၊ အောက်ပုဂ္ဂိုလ်တောင်လမ်း

ပုဂ္ဂိုလ်တောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ပုံနှိပ်ခြင်း - ပထမအကြိမ်၊ ၂၀၁၈၊ ဖေဖော်ဝါရီလ။

အုပ်စု - ၁၀၀၀

တန်ဖိုး - ၁၅၀၀ ကျပ်

လင်းတည်ဦး

ဟဲဒီယက်တပ်ဘ်မင် / လင်းတည်ဦး - ရန်ကုန်။

ဧည့်စာပေ၊ ပထမအကြိမ်၊ ၂၀၁၈။

စာမျက်နှာ ၁၂၀၊ ၁၃.၄ စင်တီ * ၂၁.၆ စင်တီ။

(၁) ဟဲဒီယက်တပ်ဘ်မင်

စာဖတ်သူသို့

မြန်မာကလေးစာပေ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် နိုင်ငံတကာမှ ကလေးစာပေများကို မြန်မာစာဖတ်ပရိတ်များ ထိတွေ့ ဖတ်ရှုစေရေးတို့ကို ရည်ရွယ်လျက် သားနှင့် သမီးစာအုပ်တိုက်မှ ကလေးဖတ်စာအုပ်များ ထုတ်ဝေလာခဲ့သည်မှာ ၃ နှစ်တာမျှရှိခဲ့ပါပြီ။ ဘာမျှမကြာမြင့်လှသေးသော ထို ၃ နှစ်တာ ကာလအတွင်း ကလေးစာအုပ်ပေါင်း ၈၀ နီးပါးမျှ ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုစာအုပ်များမှာ အများအားဖြင့် ဘာသာပြန်လက်ရာများဖြစ်ကြပြီး ငယ်ရွယ်သော ကလေးသူငယ်များ ဖတ်ရှုလေ့လာရန်အတွက် ကလေးစာပေ (children's literature) များဖြစ်ကြပါသည်။

သားနှင့် သမီးစာအုပ်တိုက်အနေဖြင့် ဘာသာပြန် ကလေးစာပေများကိုသာမက ပင်ကိုရေး ကလေးစာပေများကိုလည်း ထုတ်ဝေသွားရန် ရည်ရွယ်ထားသလို လူငယ်စာဖတ်သူ (young reader) များအတွက် အကျိုးများ တန်ဖိုးရှိစေမည့် လူငယ်စာပေများကို ရွေးချယ်ထုတ်ဝေသွားရန် ကြိုးပမ်းစီစဉ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုထုတ်ဝေလိုက်သော ဤစာအုပ်တွဲများသည် သားနှင့် သမီးစာအုပ်တိုက်၏ လူငယ်စာစဉ်အဖြစ် ထုတ်ဝေသော ကနဦးအစီအစဉ်၊ သို့မဟုတ် ပထမခြေလှမ်းဟု ဆိုချင်ပါသည်။

လူငယ်စာစဉ် ပထမခြေလှမ်းအဖြစ် ထုတ်ဝေလိုက်သော ဤစာအုပ်များသည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု အခြေစိုက် Penguin Young Readers Group ၏ Grosset & Dunlap စာအုပ်တိုက်မှ ထွက်ရှိခဲ့သည့် Who is...? / Who was...? စာအုပ်စီးရီးကို မြန်မာဘာသာသို့ ပြန်ဆိုထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာဘာသာသို့ ပြန်ဆိုရာ၌ သူ့မူရင်း အာဘော်အတိုင်း ပြန်ဆိုထားခြင်း ဖြစ်သလို ပါဝင်သော သရုပ်ဖော်ပုံများကိုလည်း သူ့မူရင်းအတိုင်းပင် ပြန်လည်ထည့်သွင်း ဖော်ပြပေးထားပါသည်။

ယခုစီးရီးသည် ကမ္ဘာ့နယ်ပယ်ပေါင်းစုံတွင် အထူးထင်ရှားသော လူပုဂ္ဂိုလ်များ၏အကြောင်း ဖြစ်ပြီး စာဖတ်သူများအနေဖြင့် လေ့လာ မှတ်သား သင်ခန်းစာယူဖွယ်ရာ ဗဟုသုတနှင့် အချက်အလက်များ များစွာ ပါဝင်ပါသည်။ ထို့အပြင် လူတစ်ဦးချင်းစီ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိဖြစ်သဖြင့် ရသဝတ္ထု စာအုပ်များဖတ်ရှုရသကဲ့သို့ခံစားမှုပေးစွမ်းနိုင်သလို သူတို့ဖြစ်သန်းခဲ့ကြရာ ခေတ်အလိုက်၊ နိုင်ငံအလိုက် သမိုင်းနောက်ခံကားများကိုလည်း တွေ့မြင် သိရှိနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပါသည်။

သားနှင့် သမီးစာအုပ်တိုက်မှ ယခု Who? စီးရီးဖြစ်သည့် 'ကမ္ဘာ့ အထင်ကရ ပုဂ္ဂိုလ်များ' ကို မချွင်းမချန်ဘဲ စီးရီးအပြည့်အစုံ ဘာသာပြန် တင်ဆက်သွားမည်ဖြစ်သလို နောက်ထပ်စီးရီးများ ဖြစ်သော Where? နှင့် What? (ကမ္ဘာ့အထင်ကရ နေရာများနှင့် ကမ္ဘာ့အထင်ကရ အဖြစ်အပျက် များ) ကိုလည်း လူငယ်စာစဉ်အဖြစ် ဆက်လက်စီစဉ် ထုတ်ဝေသွားရန် အားထုတ် ကြိုးပမ်းလျက် ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် စာဖတ်သူများ၊ အထူး သဖြင့် လူငယ်များအနေဖြင့် အသိဉာဏ်ပညာ မြင့်မားကာ ဗဟုသုတ တိုးပွားစေခြင်း အလို့ငှာ ဆက်လက်ရှာဖွေ ဖတ်ရှုကြရန်လည်း တိုက်တွန်း လိုပါသည်။

မြန်မာစာပေလောကအတွင်း၌ ခေတ်မီသော ကလေးစာပေနှင့် လူငယ်စာပေများ တိုးပွားဖွံ့ဖြိုးစေရေးအတွက် ရည်သန်လျက် ဤစာအုပ်တွဲ များကို မအားလပ်သည့်ကြားမှ ဝိုင်းဝန်း ပြန်ဆိုပေးကြသော စာရေးဆရာ များနှင့် အားပေး ဖတ်ရှုကြသော စာဖတ်ပရိတ်သတ်များ အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်း ဆိုပါရစေ။

သားနှင့် သမီး စာအုပ်တိုက်

အမျိုးသမီးတစ်ယောက်အဖြစ် ကြီးပြင်းလာခဲ့တယ်။ သူ့ကိုယ်တိုင် ကျွန်
 ဘဝက လွတ်မြောက်တဲ့အထိ သတ္တိပြောင်ခဲ့သလို အခြားသူတွေ လွတ်
 မြောက်ဖို့ အကူအညီပေးနိုင်တဲ့အထိလည်း ရဲရင့်ခဲ့ပါတယ်။ လူများစွာ
 လွတ်မြောက်ရေးအတွက် ဦးဆောင်ခဲ့တဲ့အတွက် သူ့ကို 'မိုးဇက်'လို့
 ခေါ်ကြတယ်။ သမ္မာကျမ်းစာထဲက မိုးဇက်လိုပဲ သူ့ပြည်သူ၊ သူ့လို ဘဝတူ
 တွေဟာ လွတ်မြောက်သင့်တယ်လို့ ယုံကြည်ခဲ့ပါတယ်။ ဘဝတူတွေ လွတ်
 မြောက်ရေးအတွက် ကြိမ်ဖန်များစွာ အသက်ကိုတောင် ပစာနမထားဘဲ
 စွန့်စားခဲ့တယ်။ သူ့ကိုယ်တိုင် (အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု) တောင်ပိုင်းကနေ
 လွတ်မြောက်ခဲ့ပြီးနောက်မှာတောင် တောင်ပိုင်းကို ပြန်သွားပြီး အခြား
 ကျေးကျွန်တွေကို မြောက်ပိုင်းဆီ ပို့ဆောင်၊ လွတ်မြောက်စေခဲ့ပါတယ်။
 သူ့ဘဝဇာတ်ကြောင်းကတော့ ဒီလိုပါ။

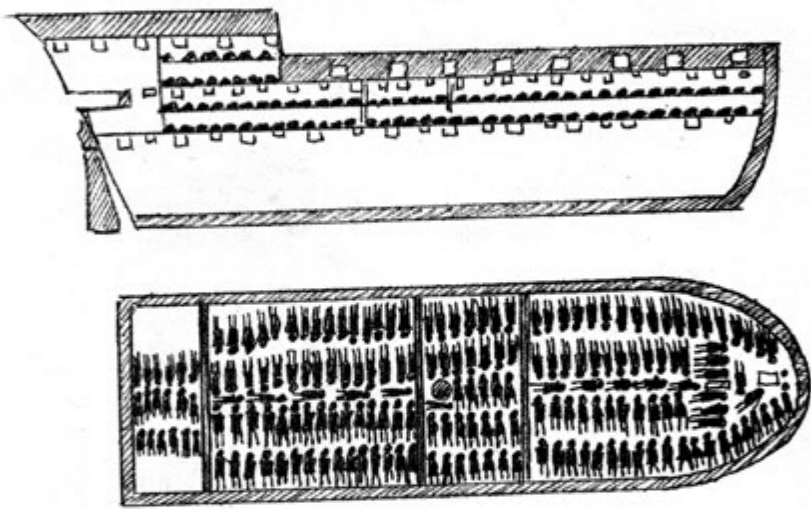

အခန်း - ၁ မေဂျီလင်းမှ ၁၀၀၀

၁၈၂၀ ခုနှစ် ဝန်းကျင်
လောက်က မေဂျီလင်းမှာ ဟဲရီး
ယက်ရော့စ် အမည်ရှိ ကျွန်အမျိုး
သမီးတစ်ဦးမှာ ကလေးတစ်
ယောက် မွေးဖွားခဲ့တယ်။ အများက
အိုးလ်ရစ်လို့ခေါ်ကြတဲ့ ဟဲရီးယက်
ရော့ သူ့ခင်ပွန်းသည် ဘင်ပါ စာ
မရေးတတ်၊ မဖတ်တတ်ကြပါဘူး။
အဲဒါကြောင့် ကလေးမွေးဖွားတဲ့
နှစ်ကို မှတ်တမ်းမတင်နိုင်ခဲ့ကြ
ပါဘူး။ အခြားဘယ်သူကမှလည်း
မှတ်တမ်းတင်ထားသင့်တယ်လို့ မထင်ခဲ့ကြပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ အိုးလ်ရစ်ဟာ
သမီးလေးကို ချစ်ပါတယ်။ အကာအကွယ်ပေးချင်ခဲ့ပါတယ်။ ချစ်စနိုးအမည်
မင်တီလို့ခေါ်တဲ့ သူ့သမီးလေးဟာ အချုပ်အလုပ်၊ ချက်တာပြုတ်တာ၊
ရက်ကန်းရက်တာတွေ သင်ယူတတ်မြောက်လိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့်ခဲ့တယ်။
အဲဒီနောက် ဆေးရွက်ကြီး၊ ပြောင်း၊ ဂျုံ စတာတွေ ခူးဆွတ်ရတဲ့ ကျောက်
ထိခိုက်စေမယ့် အလုပ်တွေကို ရှောင်ရှားပြီး အိမ်ဖော် ကျေးကျွန်လုပ်နိုင်
လိမ့်မယ်ပေါ့။

အိုးလ်ရစ်ရော ဘင်ပါ ကျေးကျွန်အဖြစ် မွေးဖွားလာကြတာပါ။ သူတို့ လင်မယားမှာ သားသမီးတွေ အများကြီး ရှိပါတယ်။ အဲဒီကလေးတွေ အားလုံးလည်း ကျွန်တွေပါပဲ။ လူမည်းတွေဟာ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှာ ကာလရှည်ကြာ ကျေးကျွန်တွေ ဖြစ်ခဲ့ကြရတယ်။ ၁၆၁၉ ခုနှစ်ကတည်းက

Two Views of a Slave Ship

အာဖရိကတိုက်က လူမည်းတွေ အတင်းအဓမ္မ ဖမ်းဆီးခံရပြီး ကျွန်သဘော တွေနဲ့ တာဂျီးနီးယားကို ခေါ်ဆောင်ခြင်း ခံခဲ့ကြရတယ်။ ကျွန်စနစ်ဟာ အမေရိကန်ဘဝရဲ့ အစိတ်အပိုင်းပါ။ အမေရိကမြောက်ပိုင်းမှာတော့ ၁၈၀၀ ခုနှစ်များ အစောပိုင်းကတည်းက ကျွန်စနစ်ကို ရပ်စဲခဲ့ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ တောင်ပိုင်းပြည်နယ်တွေကတော့ မရပ်တန့်ခဲ့ကြပါဘူး။

ဘင်နဲ့ အိုးလရစ်တို့လို ကျေးကျွန်တွေဟာ အလုပ်ကြီးစားကြပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အခကြေးငွေ မရကြပါဘူး။ ဘင်နဲ့ အိုးလရစ်တို့ဟာ မစ္စတာဘရော့ဒတ်စ် အမည်ရှိ သူတို့သခင်ရဲ့မြေပေါ်မှာ နေထိုင်ကြတယ်။ အဲဒီမြေနဲ့ မြေပေါ်က အဆောက်အဦတွေကို စိုက်ကွင်းလို့ ခေါ်ပါတယ်။ မစ္စတာဘရော့ဒတ်စ်ရဲ့ စိုက်ကွင်းအိမ်ဟာ အမေရိကတောင်ပိုင်းက စိုက်ကွင်းအိမ်တွေလိုပဲ အိမ်ကြီး

အိမ်ကောင်းပါ။ ဘင်နဲ့ အိုးလ်ရစ်တို့ဟာ မစွတာဘရော့ဒတ်စ်ရဲ့ အိမ်ကြီးကို နေ့စဉ် မြင်တွေ့ကြရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီမှာ မနေကြရပါဘူး။ စိုက်ကွင်း တွေက အခြားကျွန်အိမ်တွေလိုပဲ သစ်လုံးတဲမှာ နေကြရတာပါ။ ကျွန်တွေရဲ့

သစ်လုံးတဲတွေဟာ အလွန် ကျဉ်းမြောင်းလှတယ်။ ပြတင်းပေါက် မရှိ။ ကြမ်းခင်းတွေက ညစ်ပတ်ပေရေနေတယ်။ ဟောင်းနွမ်း စုတ်ပြီနေတဲ့ စောင်ပုံက သူတို့ရဲ့ အိမ်ရာပေါ့။ ဒါပေမဲ့ မင်တီလေးအတွက်တော့ အဲဒါဟာ သူ့အိမ်ပါပဲ။ အဲဒီအိမ်ကလေးကို သူ ချစ်ပါတယ်။

မင်တီဟာ လမ်းလျှောက်တတ်လာတာနဲ့ အစ်ကို၊ အစ်မတွေ၊ အခြားကျွန်ကလေးတွေနဲ့အတူ အဖွဲ့ကျသွားပါတယ်။ သူတို့ကို လူကြီးတွေက စောင့်ကြည့်နေကြတယ်။ ကလေးငယ်တွေဟာ ကိုယ်လုံးတီး ပြေးလွှားဆော့ကစားကြတယ်။ လူကြီးတွေကတော့ ဖျင်ကြမ်းအဝတ်အထည်တွေ ဝတ်ဆင်ကြပါတယ်။ ဘယ်သူမှ ဖိနပ်မစီးကြပါဘူး။ ဒီလိုဘဝမျိုးမှာတောင် သူတို့တွေ ပျော်ကြတယ်။ နွေရာသီတွေဟာ ပူနွေးပြီး လင်းချင်းနေတယ်။ ချောင်းတွေ၊ မြောင်းတွေမှာ ရေကူးကြ၊ ငါးတွေ ဖမ်းကြတယ်။

မင်တီဟာ ကျွန်တစ်ယောက် ဖြစ်နေပေမဲ့လို့ ပျော်နေတာပါပဲ။ မိဘတွေကိုလည်း ချစ်တယ်။ အဖေ ဘင်က သစ်တောတွေအကြောင်း ဇာတ်လမ်းလေးတွေ ပြောပြတယ်။ ငှက်အမည်တွေ ပြောပြတယ်။ ဘယ် ဘယ်ရီသီးက ချိုတယ်၊ အရသာရှိတယ်ဆိုတာ သူ သိပါတယ်။

ကျွန် အရောင်းအဝယ်

အာဖရိကတိုက်ကနေ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုကို ခေါ်ဆောင်ခြင်း ခံရတဲ့ ကျေးကျွန်တွေကို လေလံတင်ပြီး ငွေကြေးအမြင့်ဆုံးပေးနိုင်သူကို ရောင်းချတယ်။ လူမည်း အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးနဲ့ ကလေးတွေကို အဲဒီ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ အမေရိကကို ခေါ်ဆောင်လာခဲ့ကြတာပါ။ လေလံပွဲတွေကို သင်္ကေတတွေ၊ သတင်းစာကြော်ငြာတွေနဲ့ ကြော်ငြာကြတယ်။ လူဖြူတွေက ကျွန်တွေကိုမဝယ်ခင် လေလံပွဲကိုလာပြီး ကြည့်ကြတယ်။ ကျွန်တွေရဲ့ ပါးစပ်ကို ဖြိုပြီး သွားတွေကို စစ်ဆေးကြတယ်။ လက်တွေ၊ မြေတွေကို ဖိနှိပ်ပြီး ကြက်သားတွေကို စမ်းသပ်ကြည့်ကြတယ်။

အဲဒါထက် ပိုဆိုးတာကတော့ လေလံပွဲဟာ မိသားစုတွေကို ခွဲ

ပစ် လိုက်တာပါပဲ။ မိခင်ကို မစွစွပီက စိုက်ကွင်းပိုင်ရှင်ထံ ရောင်း
ချပြီးသား။ သို့မဟုတ် သမီးဖြစ်သူကို လူပီစီယဲနားက စိုက်ကွင်း
ပိုင်ရှင်ဆီ ရောင်းလိုက်တာမျိုးပါ။ သားအမိတစ်တွေ ဘယ်တော့မှ
ပြန်မဆုံနိုင်ကြတော့ပါဘူး။ ခင်ပွန်းနဲ့ ဇနီးတွေ၊ မိဘနဲ့ သား
သမီးတွေ၊ ညီအစ်ကို မောင်နှမတွေ ကွဲကွာသွားကြရတယ်။

၁၈၅၉ ခုနှစ်မှာ ပီယာ့စ်အမ်ဘတ္တလာဆိုသူ စိုက်ကွင်း
ပိုင်ရှင်တစ်ဦးက အကြွေးတွေဆပ်ဖို့အတွက် ကျေးကျွန် ၄၃၆
ယောက် ရောင်းချခဲ့တယ်။ အဲဒီကျွန်လေလံပွဲဟာ အမေရိကန်ပြည်
ထောင်စုမှာ အကြီးမားဆုံးဖြစ်ခဲ့ပြီး 'ငိုကြွေးနေသောကာလ' လို့
ခေါ်ခဲ့ကြပါတယ်။ ကျွန်တွေအားလုံး ဘတ္တလာရဲ့ စိုက်ကွင်းမှာ
မွေးဖွားပြီးပြင်းလာသူတွေပါ။ သူတို့ကို ကျော်ဂျီယာပြည်နယ်၊
ဆာဗန်းနားက မြင်းပြိုင်ကွင်းတစ်ခုဆီ ပို့ဆောင်ခဲ့တယ်။ လေလံ
ပွဲမစခင် မြင်းဖောင်းတစ်ခုထဲမှာ ထည့်ထားခဲ့တယ်။ ၂ ရက်ကြာ
လေလံပွဲအပြီးမှာတော့ ကျွန်တွေအားလုံး သူတို့ရဲ့ အိမ်ရာလို့ သိ
ထားခဲ့ကြတဲ့ တစ်ခုတည်းသောနေရာကနေ အခြားနေရာတွေဆီ
ကစဉ်ကလျား ရောက်ရှိသွားကြတော့တယ်။ မိသားစုနဲ့ မိတ်ဆွေတွေ
ကို နောက်တစ်ကြိမ် ပြန်မတွေ့ကြရတော့ပါ ဘူး။

အမေကတော့ သမ္မာကျမ်းစာထဲက ဇာတ်လမ်းတွေ ပြောပြတယ်။ မင်တီဟာ မိခင်ထံကနေ မိုးဇက်အကြောင်း သိခဲ့ရတာပါ။ မိုးဇက်ဟာ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း တောင်ချီကာလတုန်းက နေထိုင်ရှင်သန်ခဲ့သူပေါ့။ အီဂျစ်နိုင်ငံမှာ ကျေးကျွန်ဖြစ်နေရတဲ့ သူ့ပြည်သူ ဟောဘရူးလူမျိုးတွေကို လွတ်မြောက်အောင် ဦးဆောင်ခဲ့သူပါ။

၁၈၂၆ ခုနှစ်ဝန်းကျင်၊ မင်တီ ၆ နှစ်အရွယ်လောက်မှာ သူ့ဘဝဟာ ပြောင်းလဲသွားပါတယ်။ မစ္စတာဘရော့ဒတ်စ်က မင်တီကို အခြားသူထံ ငှားရမ်းလိုက်တယ်။ မင်တီဟာ မိဘနှစ်ပါးရော အိမ်ကိုပါ ခွဲခွာသွားရတော့မှာ ပါ။ ကျွန်မဝယ်နိုင်တဲ့ လူဖြူအိမ်တစ်အိမ်မှာ သွားရောက်နေထိုင်၊ အလုပ်လုပ်ရပါတော့တယ်။ အဲဒီနေ့မှာ လှည်းတစ်စီးရောက်လာပြီး မင်တီကို ခေါ်ဆောင်

သွားခဲ့တယ်။ မင်တီခမျာ မလိုက်ချင်ပါဘူး။ သူ့အစ်မနစ်ယောက်လည်း ခုလိုပဲ
ခေါ်သွားခြင်းခံခဲ့ရတာပါ။ အစ်မတွေ ငိုကြွေးခဲ့ကြပုံတွေကို မှတ်မိနေပါသေး
တယ်။ ဒါပေမဲ့ သွားရမှာပါပဲ။ မင်တီ လိုက်သွားခဲ့ပါတယ်။

မင်တီဟာ မစွပ်ကွတ်ဆိုတဲ့ အမျိုးသမီးအတွက် အလုပ်လုပ်ပေးရ
တယ်။ မစွပ်ကွတ်က ရက်ကန်းသမပါ။ ဆူညံနေတဲ့ ရက်ကန်းစင်မှာပဲ နေ့စဉ်
အလုပ် လုပ်ရတယ်။ မင်တီက သူ့အတွက် ချည်ငင်ပေးရတယ်။ ဒီတော့

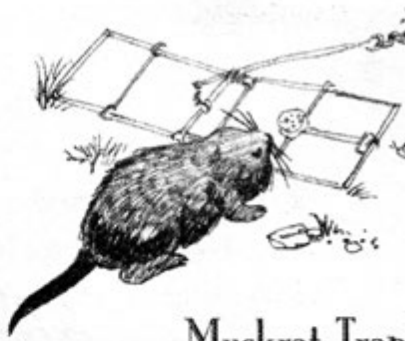

လေထဲက ချည်စချည်န အမှုန်တွေကြောင့် မင်တီ ရောင်းဆိုးပါတယ်။ မင်တီ ချည်လုံးကို ပစ်ချတယ်။ အလုပ်ကို အာရုံမစိုက်နိုင်ပါဘူး။ ဒီတော့ မစွမ်းကွတ် ဒေါသထွက်ပါတော့တယ်။ မစွမ်းကွတ် ဒေါသထွက်ရင် မင်တီကို ရိုက်နှက် အပြစ်ပေးပါတယ်။ ကျွန်တွေဟာ မကြာခဏ ရိုက်နှက်ခြင်းခံကြရတယ်။ အဲဒီခေတ်မှာ သခင်တွေက ကျွန်တွေအပေါ် ပြုမူပုံက အဲဒီအတိုင်းပါပဲ။

မစွမ်းကွတ်က မင်တီဟာ မိုက်မဲပြီး နှေးကွေးတယ်လို့ ခင်ပွန်းသည်ကို ပြောတယ်။ ဒီတော့ မစွတာကွတ်က သူ့ကိုကူညီဖို့ မင်တီကို တစ်လှည့်ခိုင်း

ပါတယ်။ မစ္စတာကွတ်က ကြွက်ကတိုးတွေ
ဖမ်းတယ်။ မြစ်ကမ်းနံဘေးမှာ ထောင်
ချောက်တွေ ဆင်တယ်။ အဲဒီထောင်
ချောက်တွေကို စောင့်ကြည့်ဖို့က မင်တီရဲ့
အလုပ်ပေါ့။ မြစ်ကမ်းနံဘေးမှာ ချမ်းအေး
သလို တိတ်လည်း တိတ်ဆိတ်ပါတယ်။
လေက သန့်ရှင်းလတ်ဆတ်နေတယ်။

Muskrat Trap

(* muskrat - အနံ့ပြင်းပြီး အမွေးကအဖိုးတန်တဲ့ မြောက်အမေရိကနေရင်း
ကြွက်ကတိုးလို ရေနေသတ္တဝါတစ်မျိုး)

တစ်နေ့တော့ မင်တီ မနက်အိပ်ရာထချိန်မှာ ဖျားပါတော့တယ်။ မစ္စ
ကွတ်ကတော့ မင်တီ အလုပ်မသွားရအောင် ဟန်ဆောင်တယ်လို့ ထင်ပါ
တယ်။ မစ္စတာကွတ်ကတော့ ထုံးစံအတိုင်း မင်တီကို ကြွက်ထောင်ချောက်တွေ
သွားကြည့်ခိုင်းတယ်။ မင်တီဟာ အဖျားရှိန်ကြောင့် တုန်တုန်ခိုက်ခိုက်နဲ့ပဲ

မြစ်ကမ်းနံဘေးကို သွားခဲ့တယ်။ ပြန်လာတော့ တကယ့်ကို နေမကောင်း ဖြစ်နေကြောင်း မစွပ်ကွတ် တွေ့လိုက်ရပါတယ်။ မစွပ်ကွတ်က မင်တီ နေကောင်း လာအောင် မိဘတွေအိမ်ကို ပြန်ပို့လိုက်တယ်။ အိုးလရစ်ဟာ မင်တီကို ရက်သတ္တ ၆ ပတ်ကြာ ပြုစုစောင့်ရှောက်ခဲ့ရတယ်။ အဲဒီနောက်တော့ မစွပ်ကွတ်ရဲ့ ရက်ကန်းရုံကို ပြန်ပို့ခဲ့ရပါတယ်။ မင်တီဟာ အလုပ်လုပ်ဖို့အတွက် သင်ယူလို့ မရပါဘူး။ နောက်တစ်ခါ မင်တီကို အိမ်ပြန်ပို့လိုက်ပြန်ပါတယ်။

မစ္စတာဘရော့ဒတ်စ်က မင်တီကို မစ်ဆူဆန်အမည်ရှိ အမျိုးသမီးထံ ငှားရမ်းပြန်ပါတယ်။ ၇ နှစ်အရွယ်သာရှိသေးတဲ့ မင်တီလေးဟာ မစ်ဆူဆန်ရဲ့ ကလေးကို စောင့်ကြည့်တဲ့အလုပ် လုပ်ရတယ်။ ကလေးငိုရင် မင်တီ အရိုက်ခံရတယ်။ ညဘက်တွေမှာ ကလေးပုခက်နားမှာ ထိုင်စောင့်ပြီး ပုခက်ကို

ညင်ညင်သာသာ လွှဲပေးရတယ်။ ဒါပေမဲ့ မင်တီခမျာ ပင်ပန်းရှာပါတယ်။ အိပ်
ပျော်သွားမယ်။ ကလေးက ထိုင်မယ်။ အဲဒီနောက် မစ်ဆူဆန် နီးသွားတာ
ကြောင့် ဒေါသထွက်မယ်။ မင်တီ အရိုက်ခံရပြန်တာပေါ့။ မင်တီဟာ ကလေး
ကို စောင့်ကြည့်ဖို့အတွက် နီးကြားအောင် နေရှာပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ခက်ခဲလှပါ
တယ်။ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်နေတာပါပဲ။

တစ်ကြိမ်မှာတော့ မစ်ဆူဆန် ကျောခိုင်းနေချိန်မှာ မင်တီဟာ စားပွဲ
ပေါ်မှာရှိတဲ့ ပန်းကန်လုံးထဲက သကြားခဲတစ်ခဲဆီ လက်လှမ်းလိုက်မိတယ်။

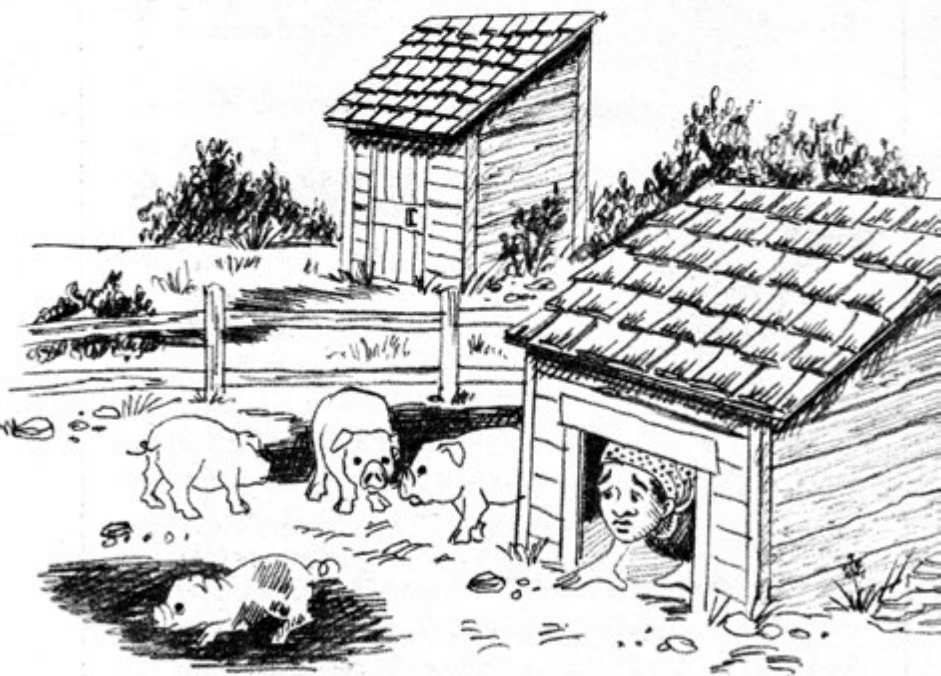
မင်တီဟာ သကြားကို မစားဖူး
 ပါဘူး။ ကျွန်တွေကို သကြား
 လုံးလို စားစရာတွေကို ကျွေး
 လေ့မရှိသလောက်ပါပဲ။ မစ်ဆူ
 ဆန်က မင်တီ သကြားခဲဆီ
 လက်လှမ်းနေတာကို မြင်လိုက်
 တယ်။ ဒေါသတကြီးနဲ့ ကြိမ်
 လုံးကိုင်တော့တာပေါ့။ မင်တီ
 က အင်မတန် မြန်တယ်။
 တံခါးပေါက်ကနေ လှစ်ခနဲ

ထွက်ပြေးတယ်။ မစ်ဆူဆန် မလိုက်နိုင်တော့တဲ့အထိ တစ်ချက်ကလေးမှ
 မရပ်ဘဲ ပြေးတယ်။ ကဲ... အခု သူ ဘာလုပ်မလဲ။ ပြန်သွားရင် ကြိမ်လုံးနဲ့
 ရင်ဆိုင်ရတော့မှာပေါ့။

မင်တီ ဝက်ခြံတစ်ခု တွေ့တယ်။ ပုန်းနေဖို့ အထဲကို တိုးဝင်သွားတယ်။
မင်တီဟာ ငယ်သေးပေမဲ့ ရဲရင့်လှပါတယ်။ အာလူးအခွံအကပ်တွေ၊ စားကြွင်း
စားကျန်တွေအတွက် ဝက်ကလေးတွေနဲ့အပြိုင် လှယက်စားသောက်တယ်။
ဒါပေမဲ့ ဝက်မကြီးက မင်တီကို ခြံအပြင်ဘက် တွန်းထုတ်လိုက်ပါတယ်။

မင်တီဟာ ၅ ရက်လောက် ညစ်ပတ်ပေရေပြီး ငတ်ပြတ်နေခဲ့တယ်။
သခင်မဆီ ပြန်သွားရမယ်ဆိုတာ သိနေခဲ့ပါတယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ မင်တီက
“ဘာဖြစ်လာမယ်ဆိုတာ သိနေပေမဲ့ တခြား သွားစရာနေရာလည်း မရှိ
ပါဘူး” လို့ ပြန်ပြောင်း ပြောပြပါတယ်။

နက်တာနာရဲ့ တော်လှန်ပုန်ကန်မှု

၁၈၀၀ ပြည့်နှစ်ဝန်းကျင်လောက်မှာ မွေးဖွားတဲ့ နက်တာနာဟာ ဗာဂျီးနီးယားပြည်နယ်၊ ဆောက်သင်ပတန်နယ်က ကျွန်တစ်ယောက်ပါ။ သူငယ်စဉ်မှာ မိခင်က နက်တာနာဟာ တစ်နေ့နေ့ တစ်ချိန်ချိန်မှာ သမ္မာကျမ်းစာထဲက မိုးဇက်လို သူ့လူတွေကို ဦးဆောင်ရလိမ့်မယ်လို့ ပြောဆိုခဲ့တယ်။ သူ့မိခင်ဟာ တေးဂဗျာတွေနဲ့ သမ္မာကျမ်းစာထဲက စာပိုဒ်တွေကို အလွတ်ရပါတယ်။ သား ဖြစ်သူကို သင်ကြားပေးခဲ့ပါတယ်။

တာနာဟာတရားဟောဆရာအဖြစ် ကြီးပြင်းလာခဲ့တယ်။ တခြားကျွန်တွေက သူ့ကို "ဆရာ" လို့ ခေါ်ကြတယ်။ စိတ်အပြောင်းအလဲမြန်၊ ဒေါသထွက်လွယ်သူဖြစ်ပြီး တိတ်တိတ်ဆိတ်ဆိတ် တစ်ယောက်တည်းနေတတ်သူပါ။ မိခင်က "သူဟာ ဘဝတူကျွန်တွေ လွတ်မြောက်ရေးအတွက် ဦးစီးဦးဆောင်ပြုစို့ ရွေးချယ်ခြင်းခံရသူ ဖြစ်တယ်" လို့ ပြောဆိုခဲ့တဲ့ စကားကို ယုံကြည်နေပါတယ်။

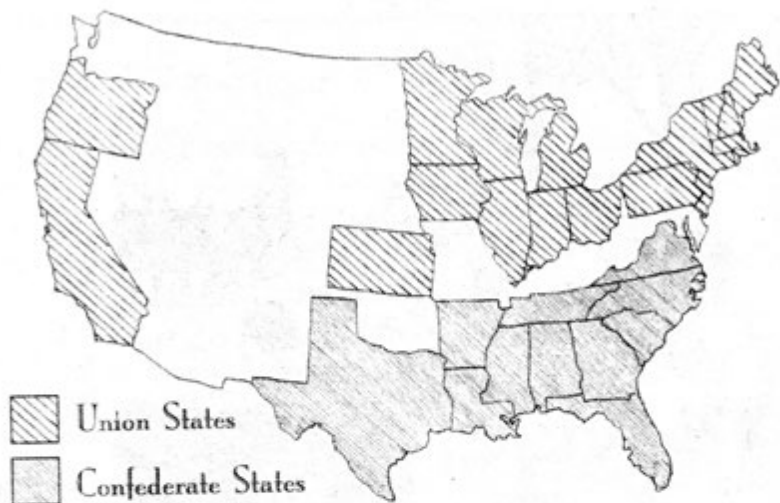

၁၈၂၈ ခုနှစ်မှာတော့ တာနာဟာ တော်လှန်ပုန်ကန်ရမယ့်အချိန်ကို သိရစေမယ့်အတိတ်နိမိတ်တစ်ခု ပေါ်လာလိမ့်မယ်လို့ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခဲ့တယ်။ ၁၈၃၁ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၂၀ ရက်နေ့မှာတော့ နေကြတ်တဲ့ ဖြစ်ရပ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တယ်။ တာနာက အဲဒါဟာ သူ့အတွက် အတိတ်နိမိတ်ပဲလို့ ယူဆခဲ့တယ်။ ကျွန်အုပ်စုတစ်စုကို ဦးဆောင်၊ စိုက်တွင်းတစ်တွင်းကနေ တစ်တွင်းတူးပြီး တွေ့သမျှ လူဖြူတွေကို သတ်ဖြတ်ပါတော့တယ်။ သူတို့ ရပ်နားတဲ့ နေရာတိုင်းမှာ ကျွန်တွေ ထပ်မံ ပူးပေါင်းလာကြတယ်။ မကြာခင် တာနာတို့အဖွဲ့မှာ လူပေါင်း ၇၀

အထိ ဖြစ်လာပြီး လူဖြူ ၆၀ လောက် သတ်ဖြတ်ခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီ ပုန်ကန်မှုဟာ ဖက်ဒရယ်တပ်ဖွဲ့တွေရဲ့ အကူအညီနဲ့ ဖြိုခွဲခြင်း ခံခဲ့ရတယ်။ အဲဒီလို နှိမ်နင်းရာမှာ လူမည်း ၁၀၀ လောက် သေဆုံးခဲ့ကြရတယ်။ ဒါပေမဲ့ တာနာ မပါဝင်ခဲ့ပါဘူး။ ဂူတစ်ဂူထဲမှာ ၂ လလောက် ပုန်းအောင်းနေခဲ့ပြီး နောက် ၁၈၃၁ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၁ ရက်နေ့မှာ အဖမ်းခံရပြီး သတ်ဖြတ် တွင်မျက်ခံခဲ့ရပါတယ်။

ဒီတစ်ကြိမ်မှာတော့ မင်တီဟာ တခြားနေရာကို အတား မသွားရတော့ ပါဘူး။ မစ္စတာတရောဒတ်စ် စိုက်ကွင်းကို ပြန်ရောက်သွားတယ်။ အင်မတန် ခက်ခဲတဲ့ ကွင်းတွေထဲမှာ အလုပ်လုပ်ရပါတော့တယ်။ သစ်လုံးတွေ ခွဲရတယ်။ သစ်တွေ လှည်းပေါ်တင်ရတယ်။ ထယ်ထိုးရတယ်။ ကျွဲမောင်းရတယ်။ မင်တီဟာ တောင့်တင်းသန်မာ ကြံ့ကြံ့ခိုင်ခိုင် ကြီးပြင်းလာခဲ့တယ်။ အလုပ်တွေ လုပ်နိုင်ခဲ့တယ်။ မင်တီဟာ ကွင်းထဲရောက်နေတဲ့ အချိန်တွေမှာ ကောင်းကင်ကြီးကို မြင်ရတယ်။ လေကို ထိတွေ့ခံစားရပါတယ်။ တခြားသူတွေကတော့ အလုပ်လုပ်နေချိန်မှာ စကားတွေ ပြောနေကြတယ်။ အဲဒါကြောင့်ပဲ စိတ်ကူးသစ် တစ်ခုကို မင်တီ ကြားသိလိုက်ရပါတယ်။ လွတ်မြောက်ချင်တယ်လို့

ပြောနေကြတာတွေကို ကြားလိုက်ရတာပါ။ တချို့ကျွန်တွေ၊ စိုက်ကွင်းတွေ ကနေ လွတ်မြောက်သွားကြပါပြီ။

အဲဒီကျွန်တွေဟာ လွတ်မြောက်ဖို့အတွက် မြောက်ဘက်ကို သွားကြ သတဲ့။ နက်တာနာလို တချို့တွေကတော့ ကျွန်စနစ် အဆုံးသတ်ရေးအတွက်

တော်လှန် ပုန်ကန်နေကြတယ်။ နက်တာနာဟာ အဖမ်းခံရပြီး ကွပ်မျက်ခံခဲ့ရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူ့အယူအဆကတော့ သေဆုံးပျောက်ကွယ်မသွားပါဘူး။ ကျွန်တွေဟာ လွတ်မြောက်ရေးကို ပိုပိုပြီး တွေးတောလာကြပါပြီ။ ၁၈၃၄ ခုနှစ် နှောင်းပိုင်း တစ်နေ့မှာ မစ္စတာဘရော့ဒတ်စ်ရဲ့ ကျွန်တွေဟာ အခြားစိုက်ကွင်းတစ်ခုက ကျွန်တွေနဲ့အတူ ပြောင်းအခွံခွာဖို့ စုဝေးခဲ့ကြတယ်။ ရွှေရောင်ပြောင်းအနံ့တွေကနေ အစိမ်းဖျော့ဖျော့အခွံတွေကို သင်ရင်း အလုပ်လုပ်နေချိန်မှာ သီချင်းတွေ ဆိုကြတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ကျွန်တစ်ယောက်က လူအုပ်နဲ့ မပေါင်းဘဲ တစ်နေရာမှာ ရပ်နေခဲ့တယ်။ မင်တီက သူ့ကို ကြည့်နေမိတယ်။ သူဟာ ကွင်းပြင်ကိုဖြတ်ပြီး သွားနေပါပြီ။ အစမှာတော့ ကျွန်တွေကို စောင့်ကြည့်ရတဲ့ ကြီးကြပ်သူက သတိမထားမိပါဘူး။ ထွက်ပြေးတဲ့ကျွန်ကွင်းတစ်ဝက်လောက် အရောက်မှာတော့ ကြီးကြပ်သူက မြင်သွားပါပြီ။ ပြန်လှည့်ဖို့ အော်ပြောပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ထွက်ပြေးသူက မရပ်ဘဲ ဆက်သွားတယ်။

ကြီးကြပ်သူဟာ ကြာပွတ်ကိုကိုင်ပြီး အဲဒီလူနောက်က လိုက်တော့တယ်။ မင်တီလည်း နောက်က လိုက်သွားတယ်။ အဲဒီနောက် ကြီးကြပ်သူက ပြေးလိုက်တယ်။ ထွက်ပြေးသူက စတိုးဆိုင်ထဲ ဝင်ပုန်းပြီး အထဲမှာ ပိတ်မိ

နေတော့တယ်။ ကြီးကြပ်သူက မင်တီကို လှမ်းခေါ်တယ်။ ထွက်ပြေးတဲ့ ကျွန်
ကို ကြီးနဲ့တုပ်ဖို့ မင်တီရဲ့ အကူအညီ လိုနေတယ်လေ။ ဒါပေမဲ့ မင်တီဟာ
မလှုပ်မယှက် ရပ်နေပြီး ယောက်ျားနှစ်ဦးကို ကြည့်နေခဲ့တယ်။ ရုတ်တရက်
ကျွန်အမျိုးသားဟာ ကြီးကြပ်သူကို တွန်းဖယ်ထွက်ပြေးပြီး လွတ်မြောက်သွား
တော့တယ်။

ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ မင်တီက ကြီးကြပ်သူ လိုက်မသွားနိုင်အောင်
တံခါးပေါက်မှာ ပိတ်ရပ်ပြီး တားဆီးခဲ့လို့ပဲ။ ကြီးကြပ်သူဟာ ၂ ပေါင်အလေးကို
ကောက်ယူပြီး ထွက်ပြေးသူကို ပစ်ပေါက်လိုက်တယ်။ အလေးက ထွက်ပြေး
သူကို မထိဘဲ မင်တီရဲ့နဖူးကို ထိမှန်သွားပါတယ်။ မင်တီ လဲကျပြီး သတိလစ်
သွားတယ်။ ဒဏ်ရာက သွေးတွေ ထွက်လာတယ်။ အဲဒီနောက် မင်တီကို

အိုးလရစ်ဆီ ပြန်ပို့လိုက်တော့
အိုးလရစ်က ကြင်ကြင်နာနာ ပြုစု
ကုသပေးပါတယ်။ မင်တီ အသက်
ရှင်လိမ့်မယ်လို့ ဘယ်သူမှ မထင်
ကြပါဘူး။ အိုးလရစ်က နေ့ရောညပါ
ပြုစုစောင့်ရှောက်ပေးခဲ့ပြီး နောက်
ဆုံးမှာ မင်တီ ပြန်လည်ကောင်းမွန်
လာခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ နဖူးမှာတော့
သေရာပါ အမာရွတ် ကျန်ရစ်ခဲ့ပါ
တယ်။

မင်တီ ပြောင်းလဲသွားပါပြီ။ နဖူးက အမာရွတ်ကြောင့်ပဲ ပြောင်းလဲ
သွားတာ မဟုတ်ပါဘူး။ လူတွေက သူ့ကို တလေးတစား ဆက်ဆံလာကြတယ်။
အသက်က ၁၃ နှစ်၊ ၁၄ နှစ်လောက်ပဲ ရှိသေးပေမဲ့ ကြီးကြပ်သူကို အာခံ
တွန်းလှန်ခဲ့တာကြောင့်ပါ။ သူ့ကို ကလေးဘဝအမည် မင်တီလို့ မခေါ်ကြတော့
ပါဘူး။ မိခင်ရဲ့အမည် ဟဲရီးယက်လို့ ခေါ်လာကြတယ်။ မင်တီ ကလေးမဟုတ်
တော့ပါဘူး။

အခန်း - ၂ ရုတ်ကြယ်ကို စုစေခြင်း

ဟဲရီးယက်ဟာ ပြန်လည် ကျန်းမာလာချိန်မှာ အရင်ကနဲ့ မတူတော့ ပါဘူး။ ပြောင်းလဲသွားပါပြီ။ ခေါင်းကိုက်ဝေဒနာ ခံစားလာရတယ်။ တစ်ခါ တစ်ရံ အိပ်စက်ရာမှာ ပြဿနာ ရှိလာတယ်။ တစ်မိနစ်လောက် နိုးသွားပြီး စကားတွေ ပြောမယ်၊ အဲဒီနောက် ပြန်အိပ်မောကျသွားတတ်တယ်။ အဲဒီ ပြဿနာကြောင့် သူ ချောက်ချားနေမိတတ်တယ်။ မစွတာဘာရော့ဒတ်စ်က သူ့ကို ရောင်းပစ်တော့မယ်ဆိုတဲ့ ကောလာဟလတွေလည်း ကြားနေရတယ်။ သူ့အစ်ကိုတွေကိုလည်း ရောင်းတော့မယ်တဲ့။ ဒီတော့ ဘာတွေဆက်ဖြစ်ကုန်

မလဲ။ နယူးအော်လီးန်၊ လူဝီဇီယဲနား၊ ဒါမှမဟုတ် နက်ချက်စ်၊ မစ္စစ္စပီ စတဲ့ ပိုမိုဝေးလှမ်းတဲ့ တောင်ပိုင်းတစ်နေရာရာကို သံခြေချင်းအတွဲလိုက်ချည်နှောင် ပြီး အပို့ခံရတာမျိုး ဖြစ်ကောင်းဖြစ်လာနိုင်တယ်။

သံခြေချင်း အတွဲလိုက် ချည်နှောင်တယ်ဆိုတာ ကျွန်တွေ ထွက် မပြေးနိုင်အောင် ကျွန်အားလုံးရဲ့ ခြေချင်းဝတ်မှာ သံခြေချင်းတွေ တွဲပြီး အတူတကွ ချည်နှောင်ထားတာပါ။ တောင်ပိုင်းဆီ သွားရတဲ့ခရီးဟာ ရှည် လျားပြီး ခက်ခဲပါလိမ့်မယ်။ ဟဲရီးယက် လမ်းမှာ အိပ်မယ်ဆိုရင် ကြီးကြပ်သူက ကြာပွတ်နဲ့ ရိုက်နှက်မှာပါ။ သေတဲ့အထိ ရိုက်နှက်ပြီး ထားရစ်ခဲ့ပါလိမ့်မယ်။ သူ့အစ်ကိုတွေလည်း ကယ်နိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။

ဝါနဲ့ ဆေးရွက်ကြီး

တောင်ပိုင်းက စိုက်တွင်းပိုင်ရှင်တွေဟာ ရောင်းလို့ရမယ့် ကောက်ပဲ သီးနှံတွေ စိုက်ပျိုးကြတယ်။ အဲဒီထဲက အစိုက် အများဆုံးကတော့ ဝါနဲ့ ဆေးရွက်ကြီးပါ။

ဝါကို အဝတ်အထည်နဲ့ ဖျင်စတွေရက်လုပ်ဖို့ အသုံးပြုတယ်။ စိုက် တွင်းပိုင်ရှင်တွေအနေနဲ့ ဝါကို စိုက်ပျိုး၊ ခူးဆွတ်ဖို့ အလုပ်သမားများများ လိုအပ်ပါတယ်။ ကျွန်တွေဟာ ဝါခင်းထဲက ဝါတွေကို ခူးဆွတ်ကြရတယ်။ အဲဒီနောက် ချည်ငင်ဖို့ အသင့်ဖြစ်အောင် ဝါတွေကို သန့်စင်ကြရတယ်။ ကျွန်တွေဟာ ကျောကို ထိခိုက်စေလောက်တဲ့ အဲဒီအလုပ်တွေကို နာရီ ပေါင်း များစွာ ပင်ပင်ပန်းပန်း ခက်ခက်ခဲခဲ လုပ်ကြရတယ်။ ဆေးရွက် ကြီးကိုလည်း စိုက်တွင်းတိုင်းလိုလို စိုက်ပျိုးကြတယ်။ ဆေးရွက်ကြီး စိုက်ပျိုး ရာမှာ၊ ခူးဆွတ်ရာမှာ လည်း ကျွန်တွေကို အသုံးပြုကြတယ်။

စိုက်တွင်းကြီးကြီးတွေရဲ့ ပိုင်ရှင်တွေဟာ ကျွန်တွေသာ မရှိရင် သီးနှံတွေကို စိုက်ပျိုးလို့မရနိုင်ဘူးဆိုတာ သိကြတယ်။ ဒီတော့ ကျွန်စနစ်ဟာ အဆင်ပြေ ကောင်းမွန်တယ်လို့ တွေးကြတယ်။ သူတို့အတွက် အလုပ်သမား တွေ လိုတယ်လေ။ ဒါပေမဲ့ စိုက်တွင်းပိုင်ရှင်တွေ ကျေနပ်ပျော်ရွှင်နေတဲ့ ဥစ္စာခန့် ကြွယ်ဝ ခြင်းဟာ သူတို့အတွက် အလုပ်လုပ်ပေးတဲ့ ကျေးကျွန်တွေရဲ့ သွေး၊ ချွေးတွေနဲ့ ဖြစ်လာတာတွေပါ။

Cotton Plant

Tobacco Plant

ဝါခင်းထဲမှာ အလုပ်လုပ်ရတာဟာ ခက်ခဲ ကြမ်းတမ်းပါတယ်။ တောင်ပိုင်းဘက်ကို ပိုဝေးဝေးသွားရတာကလည်း မြောက်ပိုင်းပြည်နယ်တွေနဲ့ ပိုပြီးဝေးသွားတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ဆောင်ပါတယ်။ လွတ်မြောက်ခြင်းနဲ့ ပိုပြီးဝေးကွာ သွားတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ပေါ့။ ဟဲရီးယက်ဟာ သူ့ဘဝတစ်လျှောက်လုံး ကျေးကျွန် မဖြစ်ချင်ခဲ့ပါဘူး။ အသည်းအသန် လွတ်မြောက်ချင်ခဲ့ပါတယ်။

ဟဲရီးယက်ဟာ မစ္စတာဘရော့ဒတ်စ် သေပါစေလို့ ဆုတောင်းမိခဲ့တယ်။ အံ့ဩစရာ ဖြစ်လာပုံက မစ္စတာဘရော့ဒတ်စ် နာမကျန်းဖြစ်ပြီး တကယ့်ကို မကြာခင် သေဆုံးသွားခဲ့တာပါပဲ။ အဲဒီအချိန်မှာ ဟဲရီးယက် စိတ်မကောင်း ဖြစ်မိခဲ့တယ်။

မစ္စတာဘရော့ဒတ်စ် သေပါစေလို့ ဆုတောင်းခဲ့တာ မှားယွင်းတယ်လို့ ယုံကြည်မိတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီနောက်တော့ ဟဲရီးယက်ဟာ အတော်လေး မျှမျှတတရှိတဲ့ ပိုင်ရှင်အသစ်လက်ထဲ ရောက်သွားခဲ့ပါတယ်။ ပိုင်ရှင်သစ် အမည်က ဒေါက်တာအန်ထနီသွမ်ပဆင်ပါ။ ဒေါက်တာသွမ်ပဆင်က ဟဲရီး ယက်နဲ့ သူ့ဖခင်ကို ဂြိုဟ်စတုရန်းဝတ် အမည်ရှိ တည်ဆောက်ရေးသမား တစ်ဦး ထံ ငှားရမ်းခဲ့တယ်။

အစပိုင်းမှာတော့ မစ္စတာစတုရန်းဝတ် အိမ်မှာ တံမြက်လှည်း၊ ဖုန်သုတ်၊ အဝတ်လျှော်၊ အိပ်ရာတွေ ပြင်ဆင်ပေးရတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဟဲရီးယက်က

အဲဒီအလုပ်ကို မနှစ်သက်ပါဘူး။ ယောက်ျားတွေနဲ့အတူ အပြင်ထွက် အလုပ် လုပ်ချင်ကြောင်း တောင်းဆိုခဲ့တယ်။ မစ္စတာစတူးဝတ်က သဘောတူပါတယ်။ ဟဲရီးယက်ဟာ ယောက်ျားသားတွေနဲ့ ရင်ပေါင်တန်းပြီး သစ်ပင်ခုတ်၊ သစ်ခွဲ တဲ့ အလုပ်တွေ လုပ်ပါတော့တယ်။ အလုပ်သမားကောင်း တစ်ယောက်

လည်း ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ တစ် ခါ တစ်ရံ မစ္စတာ စတူး ဝတ်က သူ့ကို တခြား အလုပ်တွေ လုပ်ခွင့်ပြု ခဲ့တယ်။ အဲဒီ အလုပ်တွေ ကနေ ငွေစ ကြေးစလေး တွေတောင် ရလာပါတယ်။ ဒီအတွက် မစ္စတာ စတူး ဝတ်ကို တချို့တစ်ဝက် ပေးရပေမဲ့ တချို့ကို သူ့

ဘာသာ စုဆောင်းထားနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဟဲရီးယက်ဟာ အပြင်အလုပ်တွေ ပိုပြီး ရှာဖွေလုပ်ကိုင်တော့တယ်။ သစ်လုံးတွေဆွဲ၊ လှည်းမောင်း၊ လယ်ထွန်တာ တွေပေါ့။

ဟဲရီးယက်ဟာ တည်ဆောက်ရေးသမားအတွက် ၅ နှစ်ကြာ အလုပ် လုပ်ခဲ့တယ်။ ပိုပြီး အားကောင်းသန်မာလာ၊ လုပ်နိုင်စွမ်း ပိုရှိလာပါတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ အသက် ၂၁ နှစ်ကျော်ပါပြီ။ ကြီးပြင်း အရွယ်ရောက်ခဲ့ပြီပေါ့။ ဖခင်ဖြစ်သူ ဘင်ကတော့ သူ့ကို သင်ကြားပေးနေတုန်းပါ။ ဘင်က တောထဲမှာ အသံမထွက်အောင် သွားလာဖို့ သင်ကြားပေးပါတယ်။ ခုနစ်စဉ်ကြယ်အနီးမှာ

ရှိတဲ့ ဓူဝံကြယ်ကို ဘယ်လိုရှာဖွေရမယ်ဆိုတာ ပြသပေးပါတယ်။ ဓူဝံကြယ်
ဟာ ကျွန်တွေအတွက် လမ်းညွှန်အလင်းရောင်ပါ။ မြောက်ပိုင်းကို သွားရာ
လမ်း၊ လွတ်မြောက်ရာလမ်းကို ပြသနေပါတယ်။

ဘင်က ဓူဝံကြယ်ကိုကြည့်ပြီး လမ်းကြောင်းမှန်ကို ဦးတည်နေတယ်
ဆိုတာ သိရလိမ့်မယ်လို့ ဟဲရီးယက်ကို ပြောပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ တိမ်ထူထပ်တဲ့
ညတွေမှာ ကြယ်တွေ ပျောက်ကွယ်နေတယ်ဆိုရင်ကော။ ဘင်က သစ်ပင်တွေ

မှာ ရှိနေတဲ့ ရေညှိတွေကို စမ်းကြည့်ရမယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ရေညှိပင်တွေဟာ သစ်ပင်ရဲ့မြောက်ဘက်အခြမ်းမှာပဲ ရှိနေကြတယ်။ ဓူဝံကြယ် မမြင်ရရင်တောင် ရေညှိတွေက ခရီးသွားသူကို အကူအညီပေးနိုင်ပါတယ်။ ဟဲရီးယက်ဟာ ဖခင်ရဲ့ စကားတွေကို မှတ်မိနေပါတယ်။ ဖခင်ရဲ့စကားတွေက နောက်ပိုင်း ကာလတွေမှာ သူ့ကို အကူအညီ ဖြစ်စေခဲ့ပါတယ်။

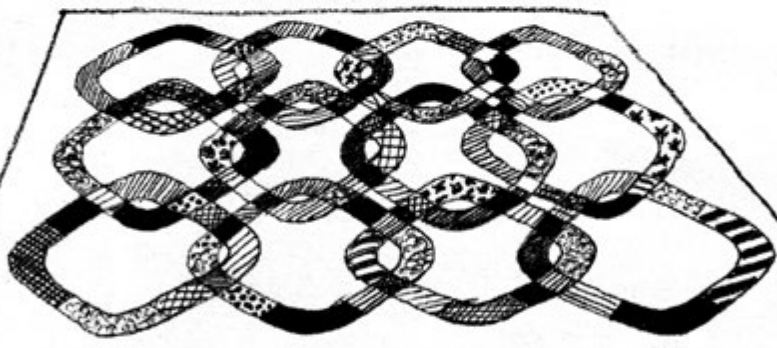
အခန်း - ၃ လွတ်လပ်ချူရဲ့ ငနိုးသည်

ဟဲရီးယက်ဟာ ၁၈၄၄ ခုနှစ်၊ အသက် ၂၃ နှစ်အရွယ်လောက်မှာ ဂျွန်တပ်ဘ်မင် ဆိုသူနဲ့ ချစ်ကြိုက်ခဲ့တယ်။ ဂျွန်ရဲ့မိဘတွေက ကျွန်တွေ ဖြစ်ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူတို့ရဲ့သခင်က သူ ကွယ်လွန်တဲ့အချိန်မှာ ကျွန် တွေကို လွတ်လပ်ခွင့်ပေးခဲ့ပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် ဂျွန်ဟာ လွတ်လပ်သူတစ်ဦး အဖြစ် မွေးဖွားလာခဲ့တယ်။ ဂျွန်နဲ့ ဟဲရီးယက်တို့ လက်ထပ်ဖို့ စီစဉ်ခဲ့ကြ ပါတယ်။

ဟဲရီးယက်က အဲဒီအချိန်မှာ အိပ်ရာအပေါ်ခင်းထည်တွေ ချုပ်နေ

တယ်။ အထည်အပိုင်းအစတွေနဲ့ ချုပ်လုပ်တာပါ။ အထည်ချုပ်ရတဲ့ အလုပ်က သူ့အတွက် ခက်ခဲပါတယ်။ အပ်ကိုင်တဲ့အကျင့် မရှိခဲ့ပါဘူး။ အပ်က သေးငယ်တော့ ခဏခဏ လွတ်လွတ်ကျတယ်။ ညစ်ပတ်နေတဲ့ ကြမ်းပြင်ပေါ်မှာ အပ်ရှာရတာက ခက်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အိပ်ရာလွှမ်းထည် ပြီးစီးအောင် လုပ်ပါတယ်။ ပြီးသွားတဲ့ အိပ်ရာလွှမ်းထည်လေးက အရောင်စုံပေါ့။ အဝါရောင်...၊ ပန်းရောင်...၊ အဖြူရောင်...၊ အစိမ်းရောင်...။ သူပိုင်ဆိုင်ဖူးသမျှထဲမှာ အလှပဆုံးပစ္စည်းလေးပါ။ ဂျွန်နဲ့ လက်ထပ်ပြီး ဂျွန်ရဲ့သစ်လုံးအိမ်ဆီ လိုက်နေတဲ့အခါ အဲဒီအိပ်ရာလွှမ်းထည်လေးပါ ယူသွားပါတယ်။

ဂျွန်က သူတို့ရဲ့ဘဝကို ပျော်ရွှင်ကျေနပ်နေပါတယ်။ ဟဲရီးယက်ကို ချစ်သလို ဟဲရီးယက် ရှာဖွေပေးတဲ့ ငွေကိုလည်း သဘောကျပါတယ်။ သူတို့ လင်မယားမှာ ကိုယ်ပိုင်သစ်လုံးအိမ်လေး ရှိတယ်။ ဘဝက ကောင်းမွန်အဆင်ပြေနေပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဟဲရီးယက်ကတော့ မရောင့်ရဲနိုင်ပါဘူး။ သူပိုင်ရှင်သစ်

က သူ့ကို ရောင်းချင်တယ်ဆိုရင် ဘာတွေဖြစ်ကုန်မလဲ။ သူနဲ့ ဂျွန် ခွဲနေကြရ တော့မယ်။ ခေါင်းထဲမှာ လွတ်မြောက်ရေး ကိစ္စကို တွေးနေဆဲပါ။ ဂျွန်ကို သူနဲ့ အတူ မြောက်ပိုင်းကို လိုက်ဖို့ ပြောဆိုပါတယ်။ သူတို့နှစ်ဦး ဓူဝံကြယ် လမ်းညွှန်ရာ နောက်ကို လိုက်ကြမယ်လေ။ မြောက်ပိုင်းမှာဆိုရင် ဟဲရီးယက် လည်း လွတ်လပ်သူ ဖြစ်သွားမှာပါ။ နှစ်ဦးစလုံး လွတ်လပ်သူတွေ ဖြစ်သွားကြ မှာပေါ့။

ဂျွန်ကတော့ အိမ်ကို စွန့်ခွာမသွားချင်ပါဘူး။ အန္တရာယ်ကြီးပါတယ်။ သူတို့ ဘာတွေ စားရမလဲ။ ဘယ်လို နေထိုင်ကြရမှာလဲ။ ဟဲရီးယက်ကို

ကျွန်စနစ် ဖျက်သိမ်းရေး ဝါဒီများ

ဖျက်သိမ်းရေးဝါဒီတွေဆိုတာ ကျွန်စနစ်ဟာ မကောင်းမှု ဖြစ်တယ်လို့ ယုံကြည်ပြီး အဆုံးသတ်စေချင်၊ ဖျက်သိမ်းပစ်ချင်ကြတဲ့ ၁၈ ရာစုနဲ့ ၁၉ ရာစု ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးသမားတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ဖျက်သိမ်းရေးဝါဒီတွေဟာ ကျွန်စနစ် တဖြည်းဖြည်း အဆုံးသတ်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်နေကြတဲ့ ကျွန်စနစ် ဆန့်ကျင်ရေးကို ထောက်ခံသူတွေနဲ့ မတူပါဘူး။ ဖျက်သိမ်းရေးဝါဒီတွေက ကျွန်စနစ်ကို ချက်ချင်း အဆုံးသတ်ပစ်ရမယ်လို့ ကြွေးကြော်ကြတယ်။ တွေကတွေက ကျွန်စနစ်ကို ကာလရှည်ကြာ ဆန့်ကျင်ခဲ့ကြပေမဲ့ ဖျက်သိမ်းရေးဝါဒီတွေဟာ တွေကတွေချည်းမဟုတ်ဘဲ အခြားဘာသာကို ကိုးကွယ်သူတွေပါ ပါဝင်နေပါတယ်။

William Lloyd Garrison

ဖျက်သိမ်းရေးဝါဒ လှုပ်ရှားမှုဟာ ၁၇၈၀ ခုနှစ်၊ အင်္ဂလန်မှာ စတင်ခဲ့ပါတယ်။ ဝီလျမ်ဝီလ်ဘာဖေ့ဒ်နဲ့ သူ့နောက်လိုက်တွေက အာဖရိကကျွန်းအရောင်းအဝယ်ကို စွဲတွေကို ဆန့်ကျင်ကြောင်း အတိအလင်း ပြောဆိုခဲ့တဲ့ အချိန်မှာပါ။ အမေရိကန် ဖျက်သိမ်းရေးဝါဒ လှုပ်ရှားမှုကတော့ ၁၈၃၁ ခုနှစ်မှာ စတင်ခဲ့တယ်။ ဝီလျမ် လျှိုင်ဂဲရစ်ဆင်က ဘော့စတင်မှာ ကျွန်စနစ် ဆန့်ကျင်ရေးသတင်းစာ 'ယလစ် ဘရေ တာ' ကို ထုတ်ဝေခဲ့တဲ့ အချိန်ပါ။ အဲဒီနောက် ဖျက်သိမ်းရေး ဝါဒီတွေရဲ့ အခြား သတင်းစာ၊ စာအုပ်တွေ ထပ်မံ ထွက်လာခဲ့ပါတယ်။ ၁၈၆၅ ခုနှစ်၊ အမေရိကန်ပြည်တွင်းစစ် ပြီးဆုံးချိန်အထိ ကျွန်စနစ် ဆန့်ကျင် ရေးတွေ အားကောင်းခဲ့တယ်။ ပြည်တွင်းစစ်အပြီးမှာတော့ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှာ ကျွန်စနစ်ကို တားမြစ်တဲ့ ၁၃ ခု မြောက် ပြင်ဆင်ချက် ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါတယ်။

လွတ်မြောက်ရေးကိစ္စ ခေါင်းထဲက ထုတ်ပစ်ဖို့ပြောတယ်။ ဟဲရီးယက်ကတော့ ခေါင်းထဲက အဲဒီလို မလုပ်နိုင်ပါဘူး။ သူ့အိပ်မက်ကို ဂျွန်ကို ပြောပြခဲ့တယ်။ လွတ်မြောက်ရေးအိပ်မက်ပေါ့...။

တကယ်လို့ ဟဲရီးယက် ထွက်ပြေးဖို့ ကြိုးစားရင် သူ့သခင်ကို ပြောလိုက်မယ်လို့ ဂျွန်က ပြောတယ်။ အဲဒီနောက်တော့ ဟဲရီးယက်ဟာ ခင်ပွန်းသည်ကို ကြောက်လာရပါတယ်။ ဂျွန်က ဟဲရီးယက်ရဲ့အိပ်မက်ကို မျှဝေမခံစားပေးပါဘူး။ ဒီတော့ ဟဲရီးယက်ဟာ လွတ်မြောက်ချင်တယ်ဆိုရင် ဂျွန်မပါဘဲ မြောက်ပိုင်းကို သွားရတော့မှာပါ။

တစ်နေ့တော့ ဟဲရီးယက်ဟာ လမ်းနဲ့နီးတဲ့ စိုက်ကွင်းတစ်ကွင်းမှာ အလုပ်လုပ်နေခဲ့တယ်။ လမ်းပေါ်မှာ လူဖြူအမျိုးသမီးတစ်ယောက် ရထားလုံးကို မောင်းနှင်သွားတယ်။ အဲဒီအမျိုးသမီးဟာ ပိန်းအဖြူရောင် ကွေကာဝတ်စုံဝတ်ဆင်ထားတယ်။ သူက ဟဲရီးယက်ကို စကားလာပြောပါတယ်။ ဟဲရီးယက်ရဲ့ နာမည်ကိုမေးတယ်။ နဖူးပေါ်က အမာရွတ် ဘယ်လိုရခဲ့တာလဲလို့

မေးတယ်။ ဟဲရီးယက်က ကွေကာတွေဟာ ကျွန်စနစ်ကို မယုံကြည်ကြဘူးဆိုတာ သိထားပါတယ်။ အဲဒီလူဖြူအမျိုးသမီးကို သူ စကားပြောဆိုလို့ ရပါတယ်။ သူ့ကို ယုံကြည်နိုင်ပါတယ်။ နောက်နေ့တွေမှာလည်း အဲဒီ အမျိုးသမီး ထပ်ရောက်လာတယ်။ သူတို့နှစ်ယောက်ကို ဘယ်သူမှ ကြည့်မနေရင် စကားပြောဆို ဖြစ်ကြတယ်။ အမျိုးသမီးက ဟဲရီးယက် အကူအညီလိုလာရင် သူ့ကို ပြောနိုင်တယ်လို့ ပြောပါတယ်။

၁၈၄၉ ခုနှစ်မှာတော့ စိုက်ကွင်းကို သတင်းဆိုးတစ်ခု ရောက်လာခဲ့တယ်။ ဟဲရီးယက်နဲ့ သူ့မိသားစုဝင်တချို့ကို ရောင်းတော့မယ်တဲ့။ ရောင်းလိုက်ပြီဆိုတော့ သူ မဖြစ်မနေ ထွက်ပြေးရတော့မှာပေါ့။ ဟဲရီးယက်က သူ့အစ်ကိုတွေကို ပြောပြလိုက်တယ်။ သူတို့မှာ အစီအစဉ်တစ်ခု ရှိနေပါတယ်။

တွေကမ္ဘာများ

၁၆၄၈ ခုနှစ်၊ အင်္ဂလန်နိုင်ငံမှာ စတင်ခဲ့တဲ့ တွေကမ္ဘာအဖွဲ့အစည်းဟာ ဂျော့ချ်ဖောက်စ် တည်ထောင်တဲ့ ဘာသာရေးအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုပါ။ ဖောက်စ် တ သူတို့တွေဟာ ဘုရားသခင်ရဲ့ နှုတ်တမ္မတ်တော်ကို ဖိုးရိမ်ထိတ်လန့် ကြောက်ရွံ့ ကြဖို့ တောင်းဆိုရကနေ 'တွေကမ္ဘာ' (ကြောက်ရွံ့ တုန်လှုပ်သူများ) ဆိုတဲ့ အမည်ကို ရခဲ့တာပါ။ တွေကမ္ဘာဂိုဏ်းဝင်တွေဟာ မြောင်အဝတ်အစားတွေ ဝတ် ဆင်ပြီး ရိုးရှင်းတဲ့ဘဝဆီ ဦးတည်ကြတယ်။ သူတို့ရဲ့ ပိုင်ဆိုင်မှုက အနည်း အကျဉ်းလေးပဲ ရှိကြတယ်။ သူတို့ဟာ စစ်ကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဆန့်ကျင်ကြတယ်။ သူတို့ရဲ့ ဘာသာတရားက တိုက်ခိုက်ခြင်းကို ခွင့်မပြုပါဘူး။ ဒီနေ့ခေတ်ထိအောင် တွေကမ္ဘာတွေအဖြစ် ရှိနေကြဆဲပါ။ တွေကမ္ဘာစုစည်းရာ နေရာဌာနတွေမှာ ဘုန်း တော်ကြီးတွေ မပါဝင်ဘဲ ဝတ်ပြုတိုးကွယ်ကြတယ်။ ဘုန်းတော်ကြီးတွေ မရှိဘဲ စုစည်းတွေ့ဆုံပွဲတွေမှာ ဂိုဏ်းဝင်တစ်ဦးစီက စကား ပြောဆိုကြရတယ်။

George Fox

တွေကမ္ဘာတို့ရဲ့ တွေးတောဆင်ခြင်မှု မှာ 'ညီမျှမှု' ဆိုတာ အရေးပါတဲ့ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုပါ။ တွေကမ္ဘာတွေ ဟာ လူသားအားလုံး တန်းတူညီမျှမှု ဆို တာကို တကယ်တုံး ယုံကြည်သက်ဝင်ကြပြီး ကျွန်စနစ်ကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဆန့် ကျင်ကြတာကြောင့်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ၁၉ ရာစုအတွင်းမှာ တွေကမ္ဘာဂိုဏ်းဝင် အတော်များများဟာ ကျွန်စနစ် ဖျက် သိမ်းရေးဝါဒီတွေလည်း ဖြစ်ခဲ့ကြပါ တယ်။ ကျွန်တွေ လွတ်မြောက်ရေး အတွက် အတူအညီပေးကြ တယ်။ သူတို့ရဲ့ အိမ်တွေ၊ စတိုးဆိုင်တွေ၊ မြင်းဇောင်း တွေနဲ့ တင်းကုပ်တွေကို 'မြေအောက် ရထားလမ်းကြောင်း' က 'ဘူတာရုံ' တွေအဖြစ် အသုံးပြုခွင့် ပေးခဲ့ကြ တယ်။ မိမိတို့ရဲ့ လုံခြုံရေးနဲ့ လွတ်လပ်မှု

ကို ပဓာနမထားဘဲ မလွတ်လပ်တဲ့ အခြားသူတွေကို စွန့်စွန့်စားစား အတူအညီ ပေးခဲ့ကြပါတယ်။
 (*ပိုင်ရှင် လက်ထဲကနေ ထွက်ပြေးလာတဲ့ ကျွန်တွေ လွတ်မြောက်ရာဆီ ရောက် အောင် အတူအညီပေးတဲ့ လျှို့ဝှက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး တွန်ရက်။ အမှန် တကယ် မရှိတဲ့ ရထားလမ်းကြောင်း။)

အဲဒီညမှာတော့ ဟဲရီးယက်ဟာ ဂျွန် အိပ်ပျော်သွားတဲ့အထိ စောင့်ဆင်းနေခဲ့တယ်။ အဲဒီနောက် သူ့အစ်ကိုတွေနဲ့ သွားတွေ့ပါတယ်။ သူတို့တွေ တောကိုဖြတ်ပြီး သွားကြတယ်။ အစ်ကိုတွေ လမ်းလျှောက်ရာမှာ အသံတွေ ထွက်လိုက်ပုံများ ... ။ အားလုံး ကြောက်ရွံ့လာကြတယ်။ လွတ်မြောက်ရေးဟာ စွန့်စားရလွန်းပါတယ်။ သူတို့တွေ နောက်ပြန်လှည့်လာကြတယ်။ ဟဲရီးယက်လည်း အစ်ကိုတွေနဲ့အတူ လိုက်ရမှာပေါ့။ ဒါပေမဲ့ "မလိုက်ဘူး" လို့ ငြင်းဆန်ခဲ့တယ်။ တစ်ယောက်တည်း သွားမယ်လေ။ ဒါပေမဲ့ အစ်ကိုတွေက ခွင့်မပြုပါဘူး။ ဒီတော့ ဟဲရီးယက် သူတို့နဲ့ ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ပါတော့တယ်။ အစ်ကို

လိုက်တယ်။ ဂျွန် အိပ်ပျော်
 သွားတဲ့အခါ သူ အိပ်ရာက ထ
 လိုက်တယ်။ အလွယ်တကူပဲ
 ထုပ်ပိုးလိုက်တယ်။ ဝက်သား
 ဆားနယ်နဲ့ ပြောင်းပေါင်မုန့်
 အနည်းငယ်ကို လည်စည်းပဝါနဲ့
 ထုပ်လိုက်တယ်။ သူ့ကိုယ်တိုင်
 ချုပ်လုပ်ထားတဲ့ အိပ်ရာအပေါ်
 လွှမ်းထည်လေးကို ယူတယ်။ ဒီ
 ထက်ပိုပြီး မယူဝံ့ပါဘူး။ ဟဲရီး
 ယက် အိမ်ကနေ ထွက်ခဲ့ပါပြီ။
 နောက်ဆုံးမှာတော့ လွတ်မြောက်

ခြင်းဆီ၊ မြောက်ပိုင်းဆီ သွားမယ့်လမ်းပေါ် ရောက်ပါပြီ။ စိတ်ကူးအိပ်မက်ကို
 အကောင်အထည် ဖော်တော့မှာပါ။

အခန်း - ၄ လွတ်မြောက်ပြီ

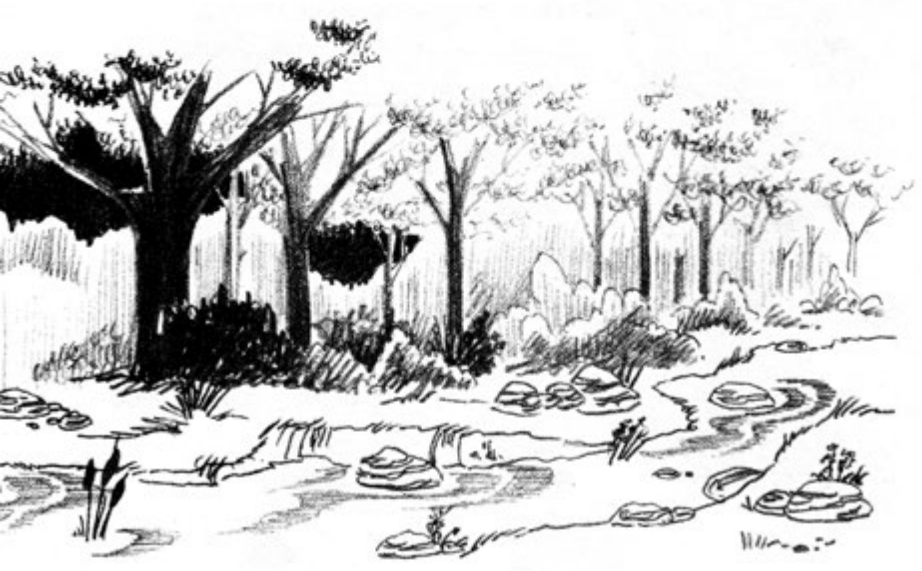
ဟဲရီးယက်ဟာ မည်းမှောင်နေတဲ့ တောထဲကို ဖြတ်လျှောက်ခဲ့တယ်။ အသံတစ်ချက်ကလေးမှ မထွက်အောင် လျှောက်လှမ်းရတယ်။ ဖခင် ဘင်က သူ့ကို သင်ပေးထားတယ်လေ။ ဟဲရီးယက်ဟာ အနံ့မခံကောင်းတဲ့ အမဲလိုက် အင်းခွေးတွေဟာ ရေပြင်ကိုဖြတ်ပြီး အနံ့မခံနိုင်ဘူးဆိုတာ ဘင်က သင်ပေးထားတာကြောင့် တတ်နိုင်သမျှ ချောင်းမြောင်းတွေထဲကနေ ဖြတ်လျှောက်တယ်။ အဲဒီနောက်တော့ ကွေကာဂိုဏ်းဝင်တစ်ဦးရဲ့အိမ်ကို ရောက်ခဲ့တယ်။ အဲဒီအမျိုးသမီးက သူ့ကို အိမ်ထဲဝင်ခွင့်ပြုတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီမှာ နေတာက မလုံခြုံဘူးလို့ ပြောတယ်။ ဟဲရီးယက်ဟာ အဲဒီညမှာပဲ ဆက်သွားရလိမ့်မယ်တဲ့။ ကွေကာအမျိုးသမီးက သူ့ကို နောက် ဘာဆက်လုပ်ရမယ်ဆိုတာ ပြောပြတယ်။ ဟဲရီးယက် သူ့ကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ ကျေးဇူးစကားဆိုချင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘယ်လို ကျေးဇူးတုံ့ပြန်ခဲ့ပါသလဲ...။ မင်္ဂလာခန်းဝင်ပစ္စည်းဖြစ်တဲ့ အိပ်ရာအပေါ်လွှမ်းထည်လေးကို ပေးပြီး နှုတ်ဆက်စကား ဆိုခဲ့ပါတယ်။

ရှေ့မှာ ခရီးရှည်ကြီး ရှိနေသေးတယ်။ အလျင်ဦးဆုံး မေရီလဲန်ဒ် ပြည်နယ်က ချောင်တင့်ခံမြစ်ကြောင်းအတိုင်း သွားတယ်။ နေ့အလင်းရောင် ပေါ်လာတဲ့အခါ ပုန်းအောင်းနေရတယ်။ အဲဒီနောက် မှောင်လာတာနဲ့ ခရီးဆက်သွားပြန်ပါတယ်။ မြစ်က မိုင် ၄၀ ရှည်လျားပါတယ်။ အခုမှ ခရီးက အစပဲ ရှိပါသေးတယ်။ ဟဲရီးယက်ဟာ ဖြည်းဖြည်းချင်း ခရီးဆက်နိုင်ခဲ့တယ်။ မြစ်ကြောင်းဆုံးတာနဲ့ ဒယ်လာဝဲက ကင်မ်ဒင်ကိုရောက်မယ့်လမ်းကို ဆက် လျှောက်ရပြန်တယ်။ တံခါးအစိမ်းရောင်နဲ့ အဖြူရောင်အိမ်ကို ရှာဖွေတယ်။ ကွေကာဂိုဏ်းဝင် အမျိုးသမီးက သူ့ကို ပြောပြလိုက်တာပေါ့။ အိမ်ဖြူထဲက အမျိုးသမီးက အယ်လီဇာဟန်းတဲ့။ အယ်လီဇာက ဟဲရီးယက်ကို သူ့အိမ်မှာ ၃ ရက်တာ နေခွင့်ပြုခဲ့တယ်။ ဆက်သွားရမယ့်ခရီးအတွက် အဝတ်အစား သစ်တွေနဲ့ စားစရာတွေ ပေးလိုက်ပါတယ်။ အဲဒီနောက်တော့ ဟဲရီးယက် ဆက်လက် ခရီးနှင်ခဲ့ပါတယ်။

ဟဲရီးယက်ဟာ 'မြေအောက်
 ရထားလမ်းကြောင်း'ပေါ်က ခရီးသည်
 တစ်ယောက် ဖြစ်နေပါပြီ။ အဲဒီ 'မြေ
 အောက်ရထားလမ်း'က သံလမ်းမရှိ၊
 ရထားတွဲတွေ မရှိပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ လမ်း
 ကြောင်းတစ်လျှောက် 'ရပ်နားစရာ'
 (ဘူတာရုံ) တွေ ရှိတယ်။ ထွက်ပြေးလာတဲ့ ကျွန်တွေ
 အတွက် ခိုနားစရာ ကွေကာ၊ ဒါမှမဟုတ် ဖျက်သိမ်းရေး
 ဝါဒီတွေရဲ့ အိမ်တွေ၊ စတိုးဆိုင်တွေပါပဲ။ 'မြေအောက်ရထား'
 လမ်းမှာ လူဖြူကျွန်ပိုင်ရှင်တွေကို လှည့်စားဖို့ အထူး စကားပုဂံတွေ
 ရှိတယ်။ ထွက်ပြေးလာတဲ့ ကျွန်တွေကို 'အထုပ်တွေ'၊ 'ပါဆယ်ထုပ်တွေ'၊
 'အထုပ်အပိုးတွေ'လို့ ခေါ်တာမျိုး ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်။ 'ဝါဂွမ်းတစ်ထုပ်'ဆိုတာ
 ကျွန်တစ်ယောက်လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ 'အထုပ်ကလေးနှစ်ထုပ်' ဆိုရင်
 ထွက်ပြေးလာတဲ့ ကျွန်တွေဟာ ကလေးတွေဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ပေါ့။

ကျွန်ဖမ်း မုဆိုးတွေက နေရာအနံ့မှာ ရှိနေတယ်။ ထွက်ပြေးတဲ့ ကျွန်တွေကို ဖမ်းဆီးပြီး ပြန်ခေါ်လာရင် ဆုလာဘ်တွေ ရတယ်။ ဟဲရီးယက်ဟာ

သူ့သခင်က သူ့ကို လိုက်ရှာနေပြီဆိုတာ သိနေပါတယ်။ လည်စည်းပဝါကို ခေါင်းမှာပတ်ပြီး နဖူးက အမာရွတ်ကို ဖုံးကွယ်ထားတယ်။ ညဘက်တွေမှာပဲ ခရီးဆက်တယ်။ တစ်ခါတလေ ယောက်ျား တစ်ယောက်လို ရုပ်ဖျက်၊ ဒါမှမဟုတ် မျက်နှာဖုံးပဝါနဲ့ ဆန်းပြားတဲ့ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်အသွင် ဝတ်ဆင်ပါတယ်။ အဲဒီအဝတ်အစားတွေနဲ့ဆို ပိုပြီးလုံခြုံမှု ရှိတယ်လေ။ နောက်ဆုံးမှာတော့ ဟဲရီးယက် ပင်ဆိလ်ဝေးနီးယားကို ရောက်ခဲ့ပါပြီ။

ပင်ဆီလ်ပေးနီးယားဟာ လွတ်လပ်တဲ့ ပြည်နယ်ပါ။

ဟဲရီးယက်ဟာ လွတ်လပ်တဲ့သူ ဖြစ်သွားပြီပေါ့။

နောက်ပိုင်းမှာ သူ ဘယ်လို ခံစားခဲ့ရကြောင်း ဟဲရီးယက်က ခုလို ပြန်လည်ပြောပြပါတယ်။ “လွတ်လပ်သူတစ်ယောက် ဖြစ်နေတဲ့ ကျွန်မဟာ အရင်က ကျွန်မပဲလားဆိုတာ သိရအောင် လက်တွေ့ကို ကြည့်မိတယ်။ အရာရာတိုင်းမှာ ဂုဏ်ကျက်သရေ ရှိနေတော့တယ်လေ။ နေမင်းက ကွင်းပြင် တွေပေါ်မှာ၊ သစ်ပင်တွေထဲကနေ ရွှေ့လို ဖြာကျလာတယ်။ ကောင်းကင်ဘုံ ရောက်နေသလို ခံစားမိခဲ့ပါတယ်။”

ဒါပေမဲ့ လွတ်မြောက်မှုဟာ မလွယ်ကူလှပါဘူး။ နောက်နှစ်များစွာ အကြာမှာ ဟဲရီးယက်က “ကျွန်မ လွတ်လပ်ပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ လွတ်မြောက် နယ်မြေမှာ ကျွန်မကို ဘယ်သူကမှ မကြိုဆိုကြပါဘူး။ သူစိမ်းတစ်ရံဆံ နယ်မြေမှာ ကျွန်မဟာ သူစိမ်းတစ်ယောက်ပါပဲ” လို့ ပြောပြခဲ့တယ်။ အမှန် ပါပဲ။ သူ့အိမ်၊ မိသားစု၊ သူ့ပိတ်ဆွေတွေ အားလုံး မေရီလန်ဒ်မှာပါ။ တစ်နေ့ တော့ သူတို့ကို ပြန်ခေါ်ရမှာပါ။

ဟဲရီးယက်ဟာ ဖီလာဒဲလ်ဖီးယားဟိုတယ်မှာ ထမင်းချက်၊ သန့်ရှင်း ရေး လုပ်ရတဲ့ အလုပ် ရခဲ့တယ်။ အဲဒီအလုပ်ကို သူ မနှစ်သက်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ကျေးကျွန်ဖြစ်နေရတာနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ရင် ဒီအလုပ်က လွယ်ကူလှပါတယ်။ ရသမျှငွေဟာ သူ့ကိုယ်ပိုင်ငွေပါပဲ။ အလုပ်ကို တကယ့်ကို မုန်းတီးလာရင် ဆက်မလုပ်တော့ဘူးပေါ့။ ဘယ်သူကမှ အတင်းအကျပ် ဆက်မလုပ်ခိုင်းတော့ ဘူးလေ။

ကင်းစောင့်အဖွဲ့အစည်းများ

တောင်ပိုင်းကနေ လွတ်မြောက်လာတဲ့ ကျွန်တွေ ပိုပိုများလာချိန်မှာ နယူးယော့ခ်၊ ဖီလာဒဲလ်ဖီးယား၊ ဘော့စတွန်တို့လို မြောက်ပိုင်းက မြို့ကြီး မြို့ငယ်တွေမှာ ကင်းစောင့်အဖွဲ့အစည်းတွေ ဖြန့်ကျက် တည်ရှိလာတယ်။ ဝီလျမ် အလုပ်လုပ်ပေးနေတဲ့ အဖွဲ့အစည်းလို အဲဒီကင်းစောင့်အဖွဲ့အစည်းတွေဟာ ထွက်ပြေးလာတဲ့ ကျွန်တွေကို အကူအညီပေးဖို့ ငွေကြေး စုဆောင်းထားကြတယ်။ လွတ်မြောက်လာတဲ့ ကျွန်တွေကို အစားအစာ၊ ခိုလှုံရာနေရာနဲ့ ငွေကြေးတွေ ထောက်ပံ့ပေးကြတယ်။ ထွက်ပြေးလာတဲ့ ကျွန်တွေဟာ စုတ်ပြတ်ညစ်ပေနေတဲ့ အဝတ်အစားတွေ၊ ဖိနပ်မပါ ခြေလှမ်းလှည့်သွားစရာ ဘယ်နေရာမှ မရှိကြရှာပါဘူး။ ကင်းစောင့် အဖွဲ့ဝင်တွေက ထွက်ပြေးလာသူတွေကို လူမှုအသိုင်းအဝန်းမှာ အခြေကျအောင် အကြံပြုစာတွေပေး၊ အလုပ်အကိုင် ရှာဖွေပေးခြင်းအားဖြင့် အကူအညီပေးခဲ့ကြတယ်။

William Still

ဟဲရီးယက်ဟာ အလုပ်ပြီးတာနဲ့ ဖီလာဒဲလဖီးယားက ကင်းစောင့်အဖွဲ့ အစည်း ရုံးခန်းတွေကို သွားတတ်တယ်။ သူတို့ဟာ ထွက်ပြေးလာတဲ့ ကျွန် တွေကို ကူညီစောင့်ရှောက်ပေးနေတဲ့ အုပ်စုပါ။ အဲဒီအမျိုးသား၊ အမျိုးသမီး တွေဆိုမှာ တစ်ခါတစ်ရံ ဟဲရီးယက်အိမ်က မိသားစုရဲ့ သတင်းတွေ ရှိနေ တတ်ပါတယ်။ အစ်မဖြစ်သူ မေရီနဲ့ သူမိသားစုတွေ ရောင်းချခြင်းခံရတော့ မယ်ဆိုတာ ဟဲရီးယက် သိလိုက်ရပါတယ်။

ဟဲရီးယက်ဟာ မေရီလဲန်ဒ်ကို ပြန်သွားရမယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချ လိုက်တယ်။ အစ်မဖြစ်သူ မိသားစုက သူ့ကို လိုအပ်နေပြီလေ။ သူတို့ကို မြောက်ပိုင်းကို ခေါ်ရမယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ဝီလျမ်က ကင်းစောင့်အဖွဲ့အစည်းရဲ့ အတွင်းရေးမှူး ဖြစ်နေပါသေးတယ်။ သူဟာ ဟဲရီးယက်ရဲ့ မိတ်ဆွေပါ။ ဝီလျမ်က ဟဲရီးယက်ကို မသွားဖို့ သတိပေးခဲ့တယ်။ အင်မတန် အန္တရာယ် များလှပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဟဲရီးယက်က သူ့စကားကို နားမထောင်ခဲ့ပါဘူး။

လိမ္မာပါးနပ်တဲ့ အစီအစဉ်တစ်ခု ကြံစည်ထားတယ်။ ဟဲရီးယက်ရဲ့ ကွေကာမိတ်ဆွေတွေက ဂျွန်ဘိုလီထံ အဲဒီအစီအစဉ်ကို ပေးပို့လိုက်ကြတယ်။ ဂျွန်ဘိုလီဟာ ဟဲရီးယက်ရဲ့အစ်မ မေရီရဲ့ ခင်ပွန်းပါ။ သူက လွတ်လပ်သူ တစ်ယောက် ဖြစ်ပေမဲ့ မေရီနဲ့ ကလေးတွေက ကျွန်တွေ ဖြစ်နေကြတယ်။

ဂျွန်ဘိုလီ အစီအစဉ်ကို သိလိုက်ရချိန်မှာ သူမိသားစုက ကျွန်လေလံ ပွဲမှာ အတင်ခံနေရပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ မရောင်းရသေးပါဘူး။ နေ့လယ်စာ စားချိန်မှာ

လေလံပစ်သူ ခဏနားပါတယ်။ နေ့လယ်စာစားပြီးတာနဲ့ ကျန်တဲ့ကျွန် အားလုံးကို ရောင်းတော့မှာပါ။

အဲဒီအချိန်မှာပဲ ဂျွန်ဘိုလီဟာ ကျွန်တွေထားတဲ့နေရာကို ရောက်သွားတယ်။ သူ့လက်ထဲမှာ အဖြူရောင် စာအိတ်ကြီးတစ်ခု၊ အထဲမှာ 'သတင်းစကား' ပါလာပါတယ်။ အဲဒီစာအိတ်ကို ကျွန်တွေကို စောင့်ကြည့်နေတဲ့ အစောင့်ကို ပေးလိုက်တယ်။ သတင်းစကားကတော့ မေရီရဲ့သခင်က မေရီနဲ့ ကလေးတွေကို ဝယ်မယ့်သူရှိပြီးသား ဖြစ်တယ်။ ဂျွန်က မေရီနဲ့ကလေးတွေကို လေလံသမား စားသောက်နေတဲ့ စားသောက်ဆိုင်ကို ခေါ်သွားရမယ်လို့ ပါရှိပါတယ်။

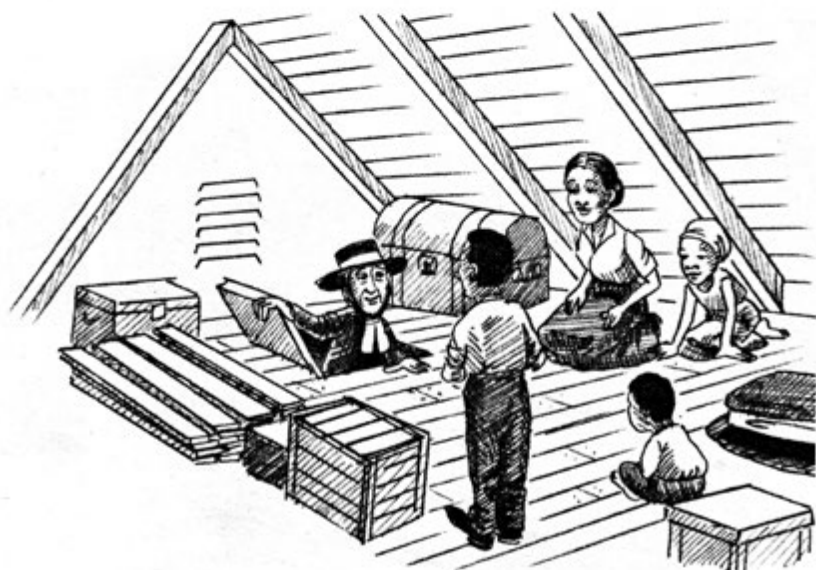
တကယ်တော့ အဲဒီသတင်းစကားက လှည့်ဖျားပူပါ။ မေရီရဲ့သခင်ဆီက
 စာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ အစောင့်က သံသယ မဝင်ပါဘူး။ ဂျွန်ဟာ မေရီနဲ့
 ကလေးတွေကို ခေါ်ထုတ်ခဲ့တယ်။ အလျင်အမြန်ပဲ ထွက်သွားကြတော့တယ်။
 ဒါပေမဲ့ လေလံသမားရှိနေတဲ့ စားသောက်ဆိုင်ကိုတော့ မဟုတ်ဘူးပေါ့။

သူတို့တွေ လွတ်မြောက်ကြပါပြီ။ နေ့ခင်းကြောင်တောင်ကြီးမှာပါ။

ဂျွန်တို့မိသားစုဟာ အများက သတိမထားမိအောင် အေးအေးဆေး
 ဆေးပဲ လျှောက်သွားကြတယ်။ ခရီးရှည်ကြီး လမ်းလျှောက်ခဲ့ကြပြီးတဲ့နောက်
 နောက်ဆုံးမှာတော့ ခြံတိုင်တွေကာရံထားတဲ့ အိမ်တစ်အိမ်ကို ရောက်ခဲ့ကြ

တယ်။ အိမ်ထဲမှာ ကွေကာဂိုဏ်းဝင် အမျိုးသားတစ်ယောက်။ သတင်းစကားကို ရေးသားပေးခဲ့သူပေါ့။ အဲဒီလူက ဂျွန်တို့မိသားစုကို အိမ်ခေါင်မိုးက ထပ်မိုးဆီ ခေါ်သွားပြီး နေရာပေးပါတယ်။

ည မိုးချုပ်ပါပြီ။ ဂျွန်တို့မိသားစု ထပ်မံကနေဆင်းလာကြပြီး လှည်းတစ်စီးပေါ် တက်လိုက်ကြတယ်။ ကွေကာဂိုဏ်းဝင်အမျိုးသားက သူတို့ကို စောင်တွေနဲ့ဖုံးအုပ်ပြီး မြစ်ကမ်းနံဘေးအထိ မောင်းပို့ပါတယ်။ မြစ်ကမ်းနံဘေးမှာတော့ စောင်တွေနဲ့ အစားအစာတွေ တင်ထားတဲ့ လှေတစ်စီး အသင့်ရှိနေလေရဲ့။ ဂျွန်ဟာ မေရီလဲန်ဒ်က ချက်ဆိပ်ခံမြစ်ကို ဆန်တက်ခဲ့တယ်။ ကွေကာအမျိုးသားက ဂျွန်ကို ဘာလ်တီမိုးရ်အထိ သွားဖို့ မှာလိုက်ပါတယ်။ အဲဒီမှာ အချက်ပြမီးရောင်ကို ရှာဖွေရပါမယ်။ တစ်ခုက အပြာရောင်၊ တစ်ခုက အဝါရောင်မီးပါ။ ဂျွန်ဟာ တစ်ညလုံး ရွက်လွှင့်ခဲ့ပါတယ်။ မနက်မိုးလင်းတော့ သူ စိုးရိမ်လာမိတယ်။ နေ့အလင်းရောင်မှာ အချက်ပြမီးရောင်ကို ဘယ်လို မြင်နိုင်မလဲ။ ဒါပေမဲ့ သူ မြင်တွေ့ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ မီးအလင်းရောင် အချက်ပြရာဆီ ဦးတည်သွားနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

မြစ်ကမ်းမှာတော့ လူဖြူအမျိုးသမီးတစ်ဦး၊ လှည်းတစ်စီးပေါ်မှာ ထိုင်စောင့်နေတယ်။

အမျိုးသမီးက “ဘယ်သူတွေလဲ”
လို့ မေးတယ်။

“မိတ်ဆွေတွေရဲ့ မိတ်ဆွေပါ” လို့
ရွှန်က တုံ့ပြန်လိုက်တယ်။ သူ ပြန်ပြော
ရမယ်လို့ မှာလိုက်တဲ့ စကားထုတ်ပေါ့။

အမျိုးသမီးက သူတို့ကို နွေးနွေး
ထွေးထွေး ကြိုဆိုနှုတ်ဆက်ပြီး လှည်းပေါ်ကို
တက်ဖို့ အကူအညီ ပေးပါတယ်။ ရွှန်တို့
မိသားစုကို စောင့်တွေ့ ကြက်သွန်နီ၊ အာလူး
အိတ်တွေနဲ့ ဖုံးအုပ်ကွယ်ဝှက်လိုက်တယ်။ အဲဒီနောက်တော့ လှည်းမောင်းပြီး
မြင်းမောင်းတစ်ခုဆီ ခေါ်ဆောင်သွားတယ်။ အဲဒီမှာ လှည်းပေါ်ကဆင်းပြီး
ညရောက်တဲ့အထိ ခိုလှုံစောင့်ဆိုင်းနေကြရတယ်။ အဲဒီနောက်တော့ ညတက်
မှာ မိသားစုတွေ လှည်းပေါ်ပြန်တက်ပြီး မေရီလဲန်ဒ်က တိုက်အိမ်တစ်အိမ်ဆီ
မောင်းနှင်ပို့ဆောင်ပါတယ်။

လူဖြူအမျိုးသမီးက အိမ်တံခါးကို ခေါက်လိုက်တယ်။ အဲဒီနောက်
သူတို့အားလုံး အိမ်ထဲဝင်လိုက်ကြတယ်။ အိမ်ထဲမှာတော့ သူတို့ကို စောင့်
ဆိုင်းနေတဲ့ ဟဲရီးယက် ... ။ ဟဲရီးယက်က မေရီတို့အတွက် လှေနဲ့
လှည်းတွေ စီစဉ်ခဲ့တာပေါ့။

အခုတော့ ဟဲရီးယက်ဟာ မေရီတို့တစ်တွေကို မြောက်ပိုင်းဆီ ခေါ်ဆောင်သွားဖို့ အသင့်ရှိနေပါပြီ။

ဟဲရီးယက်မှာ ပစ္စတိုသေနတ်တစ်လက် ရှိနေတာကို ဂျွန်နဲ့ မေရီတို့ မြင်လိုက်ကြရတယ်။ သူ့ငွေကြေးနဲ့ ဝယ်ထားတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သေနတ်တစ်လက် ကိုင်ဆောင်၊ ရွံ့ညွှန်တောအကြောင်း ကောင်းကောင်းသိထားတဲ့ ဗဟုသုတတွေနဲ့အတူ ဟဲရီးယက်ဟာ အစ်မဖြစ်သူ မိသားစုကို 'မြေအောက်ရထားလမ်းကြောင်း' အတိုင်း တစ်ဘူတာပြီး တစ်ဘူတာ ခေါ်ဆောင်သွားပါတော့တယ်။ နေ့ခင်းဘက်တွေမှာ ပုန်းအောင်းနေကြပြီး ညဘက်တွေမှာ ခရီးဆက်ခဲ့ကြတယ်။ လမ်းခရီးအတော်များများမှာ လမ်းလျှောက်၊ တချို့လမ်းတွေမှာတော့ လှေ၊ ဒါမှမဟုတ် လှည်းတွေနဲ့ ခရီးဆက်ခဲ့ကြတယ်။ နောက်ဆုံးမှာတော့ ဖီလာဒဲလ်ဖီးယားကို ချောချောမောမော ရောက်ခဲ့ပါပြီ။ ဟဲရီးယက် 'မြေအောက်ရထားလမ်း'ပေါ်မှာ လမ်းညွှန်ပြသခဲ့တာ အဲဒီတစ်ကြိမ်ဟာ ပထမဆုံးပါ။ ဒါပေမဲ့ နောက်ဆုံးအကြိမ် မဟုတ်ခဲ့ပါဘူး။

အခန်း - ၅ လွတ်မြောက်ရာဆီ လမ်းညွှန်သူ

ဟဲရီးယက်ဟာ တောင်ပိုင်းကိုထပ်သွားဖို့ စီစဉ်ပြန်ပါတယ်။ သူ့ အကူအညီကို လိုအပ်နေတဲ့ ဆွေမျိုးသားချင်းတွေ ရှိနေသေးတယ်လေ။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီခရီးဟာ နောက်ပိုင်းမှာ ပိုလို့တောင် အန္တရာယ်များလာပါတယ်။ 'ဝရမ်းပြေး ကျွန်ုပ်ပဒေ'ကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်တာကြောင့်ပါ။ ဥပဒေအရ လွတ်လပ်တဲ့

ပြည်နယ်တွေကို ရောက်သွားတဲ့ ထွက်ပြေး ကျွန်တွေကို ပိုင်ရှင်တွေဆီ ပြန်ပို့ရပါလိမ့်မယ်။ ထွက်ပြေးတဲ့ ကျွန်တွေကို ပြန်မပို့တဲ့ သူတွေဟာ ဒဏ်ငွေပေးဆောင်၊ ဒါမှမဟုတ် ထောင်ဒဏ်ကျခံရနိုင်ပါတယ်။ ထွက်ပြေးတဲ့ ကျွန်တွေကတော့ ပစ်သတ်ခံရတာမျိုး၊ ကြာပွတ်နဲ့ အရိုက်အနက်ခံရတာမျိုး၊ တောင်ပိုင်းအဝေးဆုံး နယ်တွေအထိ ရောင်းပစ်ခြင်းခံရတာမျိုးတွေ

ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ တောင်ပိုင်း အဝေးဆုံးပြည်နယ်တွေကို ရောက်သွားရင် တစ်နည်းနည်းနဲ့ သေဆုံးသွားနိုင်ပါတယ်။

ဟဲရီးယက်အနေနဲ့ သူ့ရဲ့ 'အထုပ်' တွေ မြောက်ပိုင်းကို ဘေးကင်း လုံခြုံစွာ ရောက်ရှိပြီး လွတ်မြောက်သွားစေချင်တယ်ဆိုရင် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုနယ်စပ်ကို ဖြတ်ကျော်ပြီး ကနေဒါအရောက် ခေါ်ဆောင် သွားရမှာပါ။ ကနေဒါမှာ ကျွန်စနစ်မရှိပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ကနေဒါက အနီးဆုံးမြို့ တွေတောင် ဖီလာဒဲလဖီးယား၊ နယူးယော့ခ်မြို့တွေထက် ပိုဝေးလှမ်းပါတယ်။ ခရီးက ပိုပြီးရှည်ဝေးပါလိမ့်မယ်။ ရှာမတွေ့အောင်လည်း စွန့်စားမှု ပိုကြီးမား

ပါလိမ့်မယ်။ ကျွန်ဖမ်းသမားတွေက နေရာအနှံ့ လိုက်လံရှာဖွေနေကြတယ်။ ကျွန်တွေကို ပြန်လည်ဖမ်းဆီးပေးဖို့အတွက် ဆုလာဘ်တွေ ပေးနေကြတယ်။ ကျွန်မုဆိုးတွေက အဲဒီဆုကြေးငွေတွေကို ရယူချင်ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဟဲရီး ယက် ကတော့ တောင်ပိုင်းကို ထပ်သွားဖို့ သန့်စွာန် ချထားပြီးပါပြီ။

ဟဲရီးယက်ဟာ ၁၉၅၁ ခုနှစ်မှာ မေရီလန်ဒ်ကို ပြန်သွားခဲ့တယ်။ သူ့အစ်ကိုတစ်ယောက်နဲ့ အခြားအမျိုးသား ၂ ဦးတို့ကို လွတ်မြောက်ခြင်းဆီ ဦးတည် ခေါ်ဆောင်ခဲ့တယ်။ ဟဲရီးယက်ဟာ မြောက်ပိုင်းမှာနေထိုင်ပြီး ဟိုတယ်တစ်ခုမှာ အလုပ်လုပ်ပါတယ်။ အလုပ်ကို ကြိုးစားလုပ်ကိုင်ပြီး ရသမျှကို စုဆောင်းထားတယ်။ အဲဒီနောက် တောင်ပိုင်းကို ထပ်သွားခဲ့တယ်။ အဲဒီတစ်ခေါက်မှာတော့ ခင်ပွန်းသည် ဂျွန်တပ်ဘ်မင်ကို အပါခေါ်မယ်ပေါ့။ အရင်က သူ အလုပ်လုပ်ခဲ့ဖူးတဲ့ စိုက်ကွင်းကို ပြန်သွားတယ်။ ယောက်ျား

တစ်ယောက်လို ဝတ်ဆင်ပြီး သွားခဲ့တယ်။ အမျိုးသားတွေဆောင်းတဲ့ ဦးထုပ်က သူ့နဖူးပေါ်က အမာရွတ်ကို ဖုံးကွယ်ပေးထားတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဂျွန်ရဲ့ သစ်လုံးအိမ်ကို ရောက်သွားတာနဲ့ အံ့အားသင့်ရပါတော့တယ်။ ဂျွန်မှာ ဇနီးတစ်ယောက် ရှိနေပါပြီ။ ဂျွန်က ဟဲရီးယက်နဲ့ မလိုက်တော့ပါဘူး။

ဟဲရီးယက် အလျင်အမြန် ပြန်ထွက်ခဲ့တယ်။ အခြားကျွန်တွေကို စုစည်းလိုက်တယ်။ သူတို့တွေ လွတ်မြောက်ချင်နေကြတယ်။ ဟဲရီးယက်က သူတို့ကို မြောက်ပိုင်းဆီ ဦးတည်ခေါ်ဆောင်သွားပါတယ်။ အရင်အခေါက်တွေ

တုန်းကတော့ အခြားကျွန်တွေနဲ့အတူ မိသားစုဝင်တွေ ပါနေတယ်။ အခု တစ်ကြိမ်မှာတော့ သူ လုံးဝမသိတဲ့ လူတွေကို စတင်ခေါ်ဆောင်ခဲ့တာပါ။

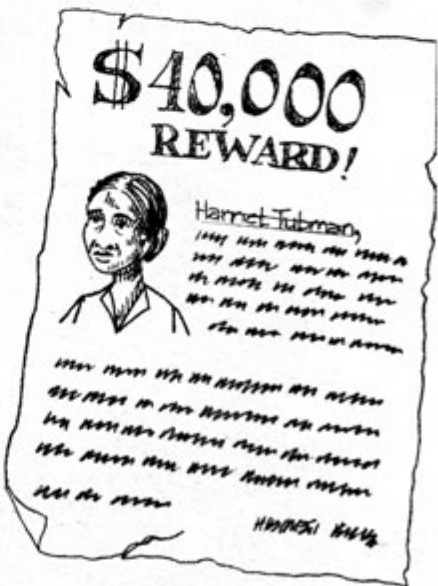
ဟဲရီးယက်ဟာ ပုံမှန် အစီအစဉ်တစ်ခု ချထားတယ်။ ဆောင်းရာသီမှာ ကနေဒါက စိန့်ကက်သရင်းမှာ အိမ်တစ်လုံး ငှားရမ်းတယ်။ အခြား လွတ်မြောက်လာသူတွေသူနဲ့အတူ နေထိုင်ကြတယ်။ ငွေကြေးရဖို့အတွက် သစ်ခုတ်တဲ့အလုပ် လုပ်ကိုင်ကြတယ်။ နွေဦးနဲ့ နွေရာသီတွေမှာတော့ နယူးဂျာစီ ပြည်နယ်၊ ကိပ်မေရီ ဒါမှမဟုတ် ဖီလာဒဲလ်ဖီးယားကို ပြောင်းပါတယ်။ အဲဒီမှာ ဟိုတယ်တွေမှာ အလုပ်လုပ်ပြီး ဝင်ငွေ ရှာဖွေပါတယ်။ တစ်နှစ်မှာ ၂ ကြိမ်၊ ဆောင်းဦးနဲ့ နွေဦးရာသီတွေမှာ တောင်ပိုင်းကို သွားတယ်။ သွားတဲ့ အခေါက်တိုင်း ကျွန်တွေကို ကနေဒါကို ပို့ဆောင်ပေးခဲ့တယ်။ တစ်ခါတလေ လွတ်မြောက်ရေးအတွက် မိမိဘာသာမိမိ ကြိုးပမ်းတတ်အောင် အခြားကျွန်တွေကို သင်ကြားပေးပါတယ်။ မြေပြင်ပေါ်မှာ မြေပုံဆွဲပြီး အမှတ်အသားတွေကို ပြသတယ်။ အကူအညီရနိုင်မယ့် နေရာတွေကို ပြောပြပါတယ်။

ဟဲရီးယက်ဟာ အခုအချိန်မှာ အတွေ့အကြုံများစွာ ရနေပါပြီ။ လမ်းကြောင်းတစ်ကြောင်းတည်းကို နှစ်ကြိမ် မသွားပါဘူး။ လမ်းတစ်လျှောက်က ရွံ့နွံ့တော့တွေ၊ မြစ်တွေ၊ အာလူးတူးထားတဲ့ ချိုင့်ကျင်းတွေနဲ့ ရင်းနှီး ကျွမ်းဝင် နေပါပြီ။ “ခရီးသွားတွေ” ကို ခိုလှုံရာပေးနေတဲ့ ကွေကာတွေ တွေ့ဆုံကြတဲ့ အိမ်တွေအားလုံးကိုလည်း သိနေပါပြီ။

ဟဲရီးယက်ဟာ ထွက်ပြေးသူတွေ ကျွန်ုပ်တို့ဆိုးတွေကို ရှောင်ရှားရာမှာ

အကူအညီပေးဖို့ လှည့်စားမှုပေါင်းများစွာကို အသုံးပြုပါတယ်။ အမျိုးသားတွေက အမျိုးသမီးလိုဝတ်ဆင်ကြပြီး အမျိုးသမီးတွေက အမျိုးသားတွေလိုဝတ်ဆင်ကြတယ်။ ကျွန်တွေဟာ စနေနေ့ညတွေမှာ ထွက်ပြေးကြရတယ်။ တနင်္ဂနွေနေ့က အလုပ်နားရက်ပါ။ ဒီတော့ တနင်္လာနေ့မနက်အထိ သူတို့ကို ဘယ်သူမှ သတိမရကြပါဘူး။ ကျွန်ပိုင်ရှင်တွေဟာ တနင်္လာနေ့မနက်အထိ ကျွန်ဖမ်းမယ့်အဖွဲ့တွေကို မစုစည်းနိုင်ကြပါဘူး။ 'အလိုရှိသည်' ကြော်ငြာတွေကိုလည်း မရိုက်နှိပ်နိုင်ပါဘူး။ အဲဒီအချိန်မှာပဲ ဟဲရီးယက်နဲ့ အခြား 'ခရီးသည်' တွေဟာ အဝေးကို ရောက်သွားကြပြီပေါ့။

လူတွေ ဟဲရီးယက်အကြောင်း ပြောဆိုနေကြပါပြီ။ ဟဲရီးယက်အကြောင်း လုပ်ကြံဇာတ်လမ်းတွေတောင် ဖန်တီးပြောဆိုနေကြတယ်။ ညအမှောင်ထဲမှာ မြင်နိုင်သတဲ့၊ လေထဲကနေ အန္တရာယ်ကို အနံ့ခံနိုင်သတဲ့၊ လူကြီးတစ်ယောက်ကိုတောင် ပိုင်များစွာ သယ်ဆောင်သွားနိုင်သတဲ့။ အဲဒီဇာတ်လမ်းတွေက မမှန်ကန်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ လူတွေ ကပြောဆိုနေကြတာပါပဲ။ ကျွန်ပိုင်ရှင်တွေကလည်း ဟဲရီးယက်ကို သိကြတယ်။ သူ့ကို ဖမ်းမိရင် ဆုလာဘ်ကောင်း ကောင်းပေး မယ်ဆိုတဲ့ ကြော်ငြာ ပိုစတာတွေ ကပ်ကြတယ်။ တစ်နေရာမှာဆို ဟဲရီးယက်ကို ဖမ်းမိရင် ဒေါ်လာ ၄၀,၀၀၀ ဆုကြေးငွေ ပေးမယ်လို့ တောင် ကမ်းလှမ်း ထားပါတယ်။

ဟဲရီးယက်ဟာ သူ့အသက်၊ အရပ်အမြင့်နဲ့ နဖူးပေါ်က အမာရွတ်
တွေကို ဖော်ပြထားတဲ့ ပိုစတာတွေအကြောင်း သိနေပါတယ်။ ကြော်ငြာပိုစတာ
ထဲမှာ သူဟာ စာမတတ်ဘူးလို့လည်း ရေးထားတယ်။ တစ်ခါမှာတော့ ရထား
ဘူတာရုံတစ်ခုမှာ လူနှစ်ယောက် သူ့အကြောင်းပြောနေတာကို ကြားလိုက်
ရတယ်။ အဲဒီလူနှစ်ယောက်က သူဟာ ပိုစတာထဲက အမျိုးသမီးဟုတ်၊
မဟုတ် ဆုံးဖြတ်နေကြတယ်။ ဟဲရီးယက်က စာအုပ်တစ်အုပ် ကိုင်ထားပါ

တယ်။ စာအုပ်ကိုဖွင့်ပြီး ဖတ်သယောင်ဟန်ဆောင်နေလိုက်တယ်။ ယောက်ျား
နှစ်ယောက်က သူဟာ ပိုစတာထဲကမိန်းမ မဟုတ်ဘူးလို့ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြတယ်။
ဟဲရီးယက် သူတို့ကို လှည့်စားခဲ့တာပေါ့။ ဒါပေမဲ့ စာအုပ်ကို ပြောင်းပြန်မဖတ်
မိလိုက်လို့သာ သူ ကံကောင်းသွားတာပါ။

အဲဒီနောက်တော့ ဖခင်ဖြစ်သူ ဘင်ဟာ သူ့သခင်နဲ့ ပြဿနာတက်နေကြောင်း ဟဲရီးယက် ကြားသိလိုက်ရတယ်။ ဟဲရီးယက်ဟာ ဘာလုပ်ရမယ်ဆိုတာ ကောင်းကောင်းသိပါတယ်။ တောင်ပိုင်းကို ပြန်သွားပြီး မိဘတွေကို ခေါ်ရတော့မယ်လေ။ ဒါပေမဲ့ ဘင်နဲ့ အိုးလ်ရစ်တို့ဟာ အခြား 'ခရီးသည်' တွေလို မဟုတ်ကြပါဘူး။ အသက်အရွယ်ကြီးရင့်ပြီး အားနည်းချိနဲ့ နေကြပါပြီ။ တစ်ညလုံး လမ်းလျှောက်နိုင်မှာ မဟုတ်သလို မြစ်တွေထဲမှာလည်း မသွားနိုင်ကြတော့ပါဘူး။ ဒီတော့ တခြားနည်းလမ်း ရှာကြံရတော့မှာပေါ့။

၁၅၅၇ ခုနှစ်မှာ ဟဲရီးယက် မေရီလဲန်ဒ်က စိုက်ကွင်းဆီ ပြန်ခဲ့တယ်။ ဟဲရီးယက်ဟာ ဒေါ်လီမေဆိုတဲ့ မြင်းအိုတစ်ကောင် တွေ့ခဲ့တယ်။ အဲဒီ မြင်းကို

တောထဲ ခေါ်လာပြီး သစ်ပင် တစ်ပင်မှာ ချည်ထား လိုက်တယ်။ ဟဲရီးယက်ဟာ လှည်းဟောင်း တစ်စီးက ဘီးတွေ၊ လှည်းဝန်ရိုး၊ ပျဉ်ပြားတချို့၊ ကြိုးတွေနဲ့ လှည်းကြမ်း တစ်စီး တည်ဆောက်ပါတယ်။ အခုတော့

မိဘတွေကိုခေါ်ဖို့ အဆင်သင့်ဖြစ်ပြီပေါ့။ ဘင်နဲ့ အိုးလ်ရစ်တို့ ကနေဒါအထိ လှည်းစီးသွားနိုင်ပါပြီ။

ဟဲရီးယက်ဟာ လမ်းတစ်ပိုင်းတစ်စမှာ မိဘတွေနဲ့အတူ လှည်းစီးပါ
 သေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒါက စွန့်စားလွန်းသလို ဖြစ်လာတယ်။ ဒီလိုနဲ့ ကျန်တဲ့
 လမ်းတစ်လျှောက် ခြေကျင် လျှောက်ပါတော့တယ်။ စိန့်ကက်သရင်းမှာ
 မိဘတွေနဲ့ ပြန်လည်ဆုံတွေ့တယ်။ ပထမဆုံးအကြိမ် သူတို့တွေ လွတ်မြောက်
 ကြပါပြီ။ နယူးယော့ခ်က အော်ဘန်းမှာ အိမ်တစ်လုံး တွေ့ရှိခဲ့တယ်။
 အခုတော့ ဟဲရီးယက်ဟာ ဘင်နဲ့ အိုးလ်ရစ်တို့ကို ထောက်ပံ့ရပါပြီ။ အလုပ်
 တွေ မျိုးစုံလုပ်ရပါတော့တယ်။

ဟဲရီးယက်ဟာ တစ်ခါတစ်ရံ အပိုဝင်ငွေ ရဖို့အတွက် ကျွန်စနစ် ဆန့်ကျင်ရေး တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲတွေမှာ ဟောပြောပါတယ်။ အစမှာတော့ ပရိသတ်ရှေ့မှာ ရှက်ကြောက်နေပါသေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူဟာ အဖြစ်အပျက် တွေနဲ့တကွ အပြောကောင်းသူတစ်ယောက်ပါ။ လူတွေက ဟဲရီးယက် အန္တရာယ်ကနေ သိသီလေးလွတ်ခဲ့ပုံတွေကို သဘောကျကြတယ်။ မကြာခင်မှာပဲ ဟဲရီးယက်ဟာ အပြောအဟောကောင်းသူတစ်ယောက် ဖြစ်လာ ပါတော့တယ်။ မြို့အများအပြားကို လှည့်လည်ပြီး ဟောပြောခဲ့ရပါတယ်။

၁၈၆၀ ခုနှစ်မှာ ဘော်စတွန်မြို့ကို ဟောပြောပွဲအတွက် သွားခဲ့တယ်။
ဟဲရီးယက်ဟာ နယူးယော့ခ်က ထရွိုင်းမှာ ဆွေမျိုးတစ်ဦးကို ဝင်တွေ့ခဲ့တယ်။
အဲဒီမှာပဲ ပြဿနာတစ်ခု စတွေ့ရပါတော့တယ်။ ကျွန်ုပ်ရဲ့ဖွဲ့စည်းသူ ချားလ်စ်
နော့လ်ဟာ ကျွန်ုပ်တို့တစ်ယောက်ရဲ့ ဖမ်းဆီးခြင်းခံနေရတယ်။ တရားရုံးမှာ
သူ့အမှုကို ကြားနာဖို့ စောင့်ဆိုင်းနေတယ်။ တရားရုံးမှာ လူတွေ အများကြီး
ရှိနေပါတယ်။ တချို့က ကျွန်ုပ်တို့တည်မြဲရေးဘက်က၊ တချို့ကတော့ ကျွန်
တို့နဲ့ ဆန့်ကျင်ရေးဘက်ကပါ။ တရားသူကြီးက နော့လ် သူ့သခင်ထံပြန်စေ

လို့ အမိန့်ချလိုက်ပါတယ်။ ဒီတော့ လူထုတွေ ဒေါသထွက်ကုန်ကြတယ်။ ရုန်းရင်းဆန်ခတ် ပဋိပက္ခတွေ ဖြစ်လာပြီး ဟဲရီးယက်လည်း ဝင်ပါပါတော့တယ်။ ဟဲရီးယက်ဟာ နောင် လွတ်မြောက်ရေးအတွက် သူ့အသက်ကို ပစာနမထားဘဲ စွန့်စားခဲ့တာပါ။ သူ့ဒဏ်ရာတွေ သက်သာလာတဲ့အချိန်မှာ ဟောပြောဖို့အတွက် ဘော်စတွန်ကို ဆက်သွားခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီနှစ်နှောင်းပိုင်းမှာတော့ ဟဲရီးယက်ဟာ တောင်ပိုင်းကို နောက်ဆုံး တစ်ခေါက်အနေနဲ့ သွားခဲ့တယ်။ ကလေးငယ် ၂ ယောက်ရှိတဲ့ မိသားစုတစ်စုကို မြောက်ပိုင်းဆီ ပို့ဆောင်ပေးခဲ့တယ်။ အဲဒီအခေါက် အပြီးမှာတော့ ကျွန်စနစ်ဆန့်ကျင်ရေး လှုပ်ရှားမှုမှာ ပါဝင်နေတဲ့ မိတ်ဆွေတွေက ဟဲရီး

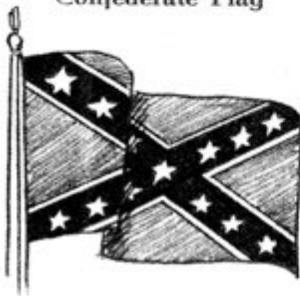

ယက်ကို ရပ်တန့်ဖို့ ပြောဆိုခဲ့ကြတယ်။ ဟဲရီးယက်ဟာ 'မြေအောက်ရထား
လမ်းကြောင်း' မှာ လွတ်မြောက်ရေးအတွက် စီစဉ်ညွှန်ပြသူ မဖြစ်နိုင်
တော့ပါဘူး။ ကျွန်ုပ်တို့ရှင်တွေက သူ့ကို သေစေချင်နေကြတယ်။ ဟဲရီးယက်
ဟာ ရှင်သန်နေဖို့အတွက်လည်း အများကြီး ထိုက်တန်ပါတယ်။ လွတ်လပ်ရေး
အတွက် အခြားနည်းလမ်းကို ရှာဖွေရပါတော့မယ်။

အခန်း - ၆ စစ်ဖြစ်နေတဲ့တိုင်းပြည်

၁၈၆၁ ခုနှစ်မှာ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု မြောက်ပိုင်းပြည်နယ်တွေနဲ့ တောင်ပိုင်းပြည်နယ်တွေ စစ်ဖြစ်ပွားခဲ့တယ်။ ပြည်တွင်းစစ်ပေါ့။ စစ်တိုက်ရခြင်းအတွက် အကြောင်းရင်းတွေ အများကြီး ရှိနေပါတယ်။ အဲဒါတွေထဲက တစ်ချက်ကတော့ ကျွန်စနစ်ပါပဲ။ တောင်ပိုင်းက ကျွန်တွေကို ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းထားလိုကြတယ်။ မြောက်ပိုင်းပြည်သူတွေက အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု တစ်ခုလုံးမှာ ကျွန်စနစ်ကို အဆုံးသတ်စေချင်ကြတယ်။ အဲဒါကြောင့် တောင်ပိုင်းက မြောက်ပိုင်းကနေခွဲထွက်ဖို့ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြပါတယ်။ တောင်ပိုင်းပြည်နယ် ၁၁ ခုက သူတို့ကိုယ်ပိုင်စစ်တပ် ဖွဲ့စည်းလိုက်ကြတယ်။ တောင်ပိုင်းတစ်ခုလုံးကို 'ပြည်နယ်ပေါင်းစု အမေရိက' လို့ အမည်ပေးခဲ့ကြတယ်။ မြောက်ပိုင်းကတော့ တောင်ပိုင်းခွဲထွက်မှာကို မလိုလားပါဘူး။ မြောက်ပိုင်းက တောင်ပိုင်းပြည်နယ်တွေ 'ပြည်ထောင်စု' ထဲ ပြန်ဝင်ဖို့ စစ်ဆင်နွှဲပါတော့တယ်။ 'ပြည်ထောင်စု' ဆိုတာက မြောက်ပိုင်းပြည်နယ်တွေက သူတို့ဘာသာပေးထားတဲ့ အမည်ပေါ့။

Confederate Flag

Union Flag

မက်ဆာချူးဆက်မြို့တော်ဝန် ဂျွန်အန်ဒရူးက ဟဲရီးယက်ကို ပြည်ထောင်စု စစ်တပ်အတွက် အလုပ်လုပ်ပေးဖို့ ပြောဆိုခဲ့တယ်။ အန်ဒရူးက ဟဲရီးယက် ဟောပြောတာတွေကို ကြားသိထားတယ်။ ကျွန်ုပ်တို့နေတဲ့အချိန်က ဟဲရီးယက်ရဲ့ ဘဝအကြောင်းကိုလည်း သိထားတယ်။ 'မြေအောက်ရထားလမ်းကြောင်း' မှာ လုပ်ဆောင်ခဲ့တာတွေကိုလည်း သိထားခဲ့ပါတယ်။ သူက ဟဲရီးယက်ဟာ မြောက်ပိုင်းကို ကူညီနိုင်လိမ့်မယ်လို့ ယုံကြည်ခဲ့ပါတယ်။

အဲဒါဟာ ဟဲရီးယက်အနေနဲ့ လွတ်လပ်ရေးအတွက် လုပ်ဆောင်နိုင်မယ့် အခြားနည်းလမ်းတစ်ခုပါပဲ။ ဟဲရီးယက် သဘောတူခဲ့တယ်။ အရင်ဦးဆုံး လုပ်ဆောင်မှုကတော့ တောင်ကယ်ရိုလီးနား ကမ်းရိုးတန်းအနီးက ပေါ့ထ်ရှိုင်ယယ်ကျွန်းကို သွားခဲ့တာပါ။ အဲဒီကျွန်းမှာ မြောက်ပိုင်း စစ်သား ထောင်ပေါင်းများစွာ စခန်းချနေပြီး တိုက်ခိုက်ဖို့ စောင့်ဆိုင်းနေကြတယ်။ သူတို့တွေဟာ ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်လာတဲ့ ကျွန်တွေပါ။ ဥပဒေအရ ဆိုရင်တော့ ကျွန်တွေဟာ မလွတ်မြောက်သေးပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ သူတို့တွေဟာ မြောက်ပိုင်းစစ်တပ်ထဲ ဝင်ရောက် တိုက်ခိုက်ချင်နေကြတယ်။ သူတို့ရဲ့ လွတ်လပ်ရေးအတွက် စစ်ပွဲမှာ ကူညီတိုက်ခိုက်ချင်နေကြပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ ပြဿနာတွေ ရှိနေပါတယ်။ ကျွန်တွေဟာ ကျွန်တွေလိုပဲ တွေး။ ကျွန်တွေလိုပဲ ပြုမူနေကြပါသေးတယ်။ လူဖြူစစ်သားတွေက သူတို့ကို အမိန့်တွေ ပေးလိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့်နေကြတယ်။ လွတ်လပ်သူတွေလို မတွေးခေါ်၊ မပြုမူတတ်ကြသေးပါဘူး။ အဲဒါကြောင့် ဟဲရီးယက် အဲဒီနေရာကို

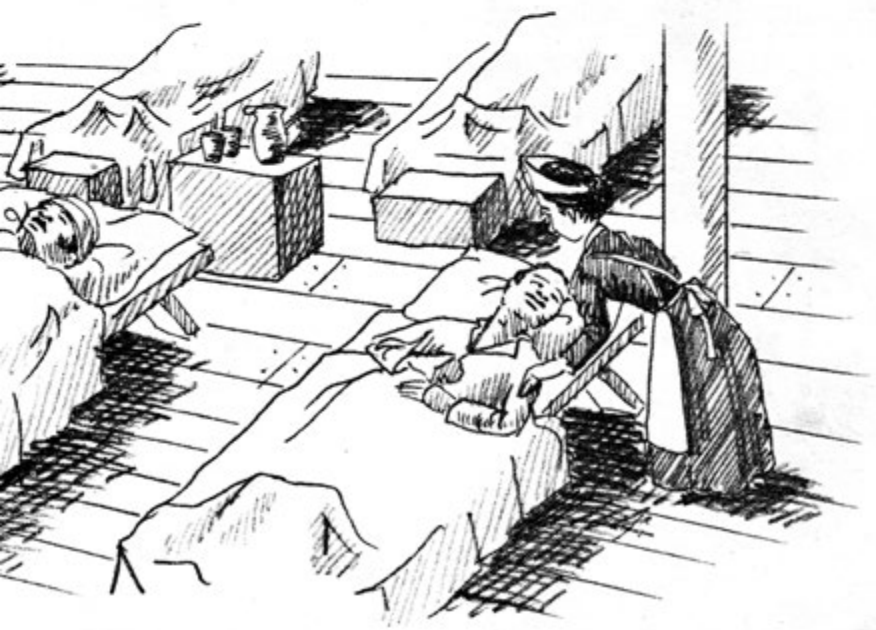
ရောက်လာရတာပါပဲ။ ဟဲရီးယက်က ကျွန်တွေကို သူတို့ကိုယ်သူတို့ လွတ်လပ်သူတွေအဖြစ် မြင်တတ်လာအောင် သင်ကြားပေးခဲ့တယ်။ စစ်သားတွေကို ကျွန်တွေနဲ့ အလုပ်လုပ်တတ်အောင် သင်ကြားပေးပါတယ်။

ဟဲရီးယက်ဟာ လူမည်းအမျိုးသမီးတွေကိုလည်း အကူအညီ ပေးပါတယ်။ ရောင်းချပြီး ဝင်ငွေရမယ့် အရာတွေကို ဘယ်လို ပြုလုပ်ရမယ်ဆိုတာ သင်ပြပေးတယ်။ တောင်ပိုင်းမှာနေခဲ့ဖူးတဲ့ ကျွန်တွေလို မဟုတ်ဘဲ မြောက်ပိုင်းမှာ နေတဲ့ လွတ်လပ်တဲ့သူတွေလို အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအတွက် ဝင်ငွေရမယ့်နည်းလမ်းတွေကို ကူညီရှာဖွေပေးပါတယ်။

ပေါ့ထ်ရှိုင်ယယ်လ်က ကျွန်အများအပြားဟာ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေ၊ ဒဏ်ရာအနာတရတွေ ရှိနေကြတယ်။ ပိုင်ရှင်တွေက ကျွန်တွေ ထွက်ပြေးဖို့ကို စိုးရိမ်လို့ ဒဏ်ရာအနာတရဖြစ်တဲ့အထိ တားဆီးကာကွယ်ခဲ့ကြတယ်။ ကျန်းပေါ်မှာ သူတို့တွေအတွက် ဆေးရုံတစ်ရုံ ဖွင့်လှစ်ထားပါတယ်။

ဟဲရီးယက်ဟာ သူနာပြု ဖြစ်သွားပါတယ်။ လူနာတွေရဲ့ဒဏ်ရာတွေကို ဆေးကြောသန့်စင်ပေးတယ်။ အဖျားတက်နေတဲ့ လူနာတွေရဲ့ နဖူးပေါ်မှာ ရေပတ်ဝတ်တင်ပေးတယ်။ ဒဏ်ရာရနေတဲ့ လူနာတွေအနားမှာ တစ်နေ့လုံး

ယင်ကောင်တွေ တဝီဝီပျံဝဲနေကြတယ်။ ဟဲရီးယက်က ယင်တွေကို မောင်းပေးနေရတယ်။

လူနာတချို့ဟာ ဝမ်းကိုက်ရောဂါ ဖြစ်နေကြတယ်။ ဝမ်းကိုက်ရောဂါဟာ ဝိုက်နာတဲ့ဝေဒနာ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ခံစားရစေပါတယ်။ ဝမ်းကိုက်ရောဂါဖြစ်တဲ့ လူအများစုဟာ သေဆုံးကြရတယ်။ ဟဲရီးယက်ဟာ သူ့အမေ ဆေးဖက်ဝင်အပင်၊ အမြစ်တွေနဲ့ ဖော်စပ်တဲ့ဆေးတွေကို မှတ်မိနေပါတယ်။ အဲဒီဆေးတွေနဲ့ လူနာတွေကို အကူအညီပေးနိုင်မလား။ စမ်းကြည့်ချင်မိတယ်။ ဟဲရီးယက် တောထဲသွားပြီး ကြာပင်တွေကို အမြစ်ပါနုတ်ယူခဲ့တယ်။ ရေမွှေးပန်းပင်တွေလည်း ရှာဖွေတယ်။ အဲဒီအပင်တွေကို အရည်ပျစ်ပျစ်ရအောင် သုံးခွက်

Water Lilies

Crane's Bill

တစ်ခွက်တင် ကြိုတယ်။ ဝမ်းကိုက်ရောဂါရပြီး သေအံ့မှူးမှူးဖြစ်နေတဲ့ လူနာအမျိုးသားတစ်ယောက် ရှိနေပါတယ်။ အဲဒီလူနာကို သူ့ဆေးရည်တိုက်လိုက်တယ်။ ၁ ရက်၊ ၂ ရက်လောက်မှာပဲ လူနာဟာ ဝေဒနာ သက်သာလာခဲ့ပါတယ်။ လူတွေကတော့ ဒါဟာ ဟဲရီးယက်ရဲ့ 'အံ့ဖွယ်တန်ခိုးအစွမ်း' တစ်ခုလို့ ယူဆကြတော့တယ်။ ဟဲရီးယက်သာ အနားမှာ ရှိနေရင် အဲဒီလူ မသေတော့ဘူးတဲ့။

ပြည်တွင်းစစ်က ၁၈၆၂ ခုနှစ်နဲ့ နောက်ပိုင်းထိအောင် ဆက်လက် ဖြစ်ပွားနေဆဲပါ။ အဲဒီကာလတစ်ခုမှာတော့ တောင်ပိုင်းက အနိုင်ရနေသလို ထင်မြင်ရတယ်။ မြောက်ပိုင်းရော တောင်ပိုင်းကပါ စစ်သားထောင်သောင်းချီ ဒဏ်ရာရ၊ သေဆုံးကြရတယ်။ ဘယ်ဘက်ကမှ အရှုံးမပေးကြသေးပါဘူး။ သွေးစွန်းစစ်ပွဲဟာ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေဆဲပါ။

၁၈၆၃ ခုနှစ်မှာ သမ္မတလင်းကင်းက မြောက်ပိုင်း ပြည်နယ်ပေါင်းစုဘက်က ကျွန် တွေ လွတ်မြောက်စေမယ့် 'လွတ်မြောက် ရေးကြေညာချက်' ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့တယ်။ တောင်ပိုင်းက လူမည်းတွေ မြောက်ပိုင်း တပ်မတော်ထဲ ဝင်ရောက်လာကြတယ်။ သူတို့ ဘာသာ လူမည်းတပ်ရင်းတွေ ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြ တယ်။ သူတို့တွေဟာ ပြည်ထောင်စုကို ကူညီ လိုတဲ့ဆန္ဒ ရှိနေကြပြီး ကူလည်း ကူညီနိုင်ကြ ပါပြီ။

Abraham Lincoln

စစ်ကတော့ အဆုံးမသတ်သေးပါဘူး။ လူမည်းတပ်ရင်းတွေနဲ့အတူ ဟဲရီးယက်လည်း အခန်းကဏ္ဍသစ်တစ်ခု ရှိလာပါတယ်။ ဝိုလ်မှူးကြီး ဂျိမ်းစ် မောင့်ဂိုမာရီက သူ့လူမည်းတပ်တွေ အတွက် ကင်းထောက်လုပ်ပေးဖို့ ဟဲရီး ယက်ကို ပြောဆိုခဲ့တယ်။

Colonel James Montgomery

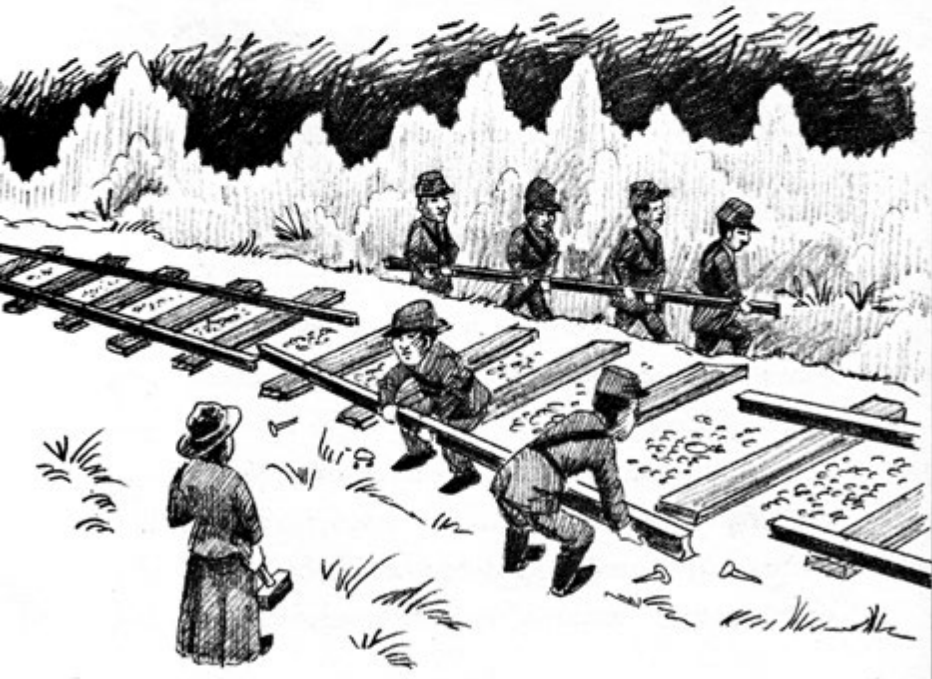
အမှန်တကယ်တော့ ဝိုင်းပန်းကြီးကြီးရမ်းက ဟဲရီးယက်ကို စပိုင် (သူလျှို) လုပ်ဖို့ ပြောဆိုတာပါ။ ဟဲရီးယက်ဟာ အဲဒီအလုပ်အတွက် ပြီးပြည့်စုံတဲ့ ရွေးချယ်မှု ဖြစ်ပါတယ်။ ဟဲရီးယက်ဟာ လူကောင်သေးသေး၊ လူမည်းအမျိုးသမီး တစ်ယောက်အနေနဲ့ အန္တရာယ်ရှိမယ့်ပုံ မပေါ်ပါဘူး။ ရန်သူနောက်ကျောကို အသာလေး ဝင်ရောက်သွားနိုင်တယ်။ ပြည်နယ်စစ်တပ်ထဲက သခင်တွေနဲ့အတူ ရှိနေတဲ့ လူမည်းတွေကို ချဉ်းကပ်နိုင်ပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီလူမည်းတွေက ဟဲရီးယက်ကို ယုံကြည်ကြပါလိမ့်မယ်။ တောင်ပိုင်းစစ်တပ်အကြောင်း သတင်းအချက်အလက်တွေကိုတောင် ပြောကောင်းပြောပြကြပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီသတင်းတွေက ပြည်ထောင်စုကို အကူအညီ ဖြစ်စေမယ်လေ။

ဟဲရီးယက်ဟာ ပြည်ထောင်စုတပ်မတော်ရဲ့ တောင်ပိုင်းဌာနအတွက် လျှို့ဝှက်စစ်ဆင်ရေးတပ်မှူး ဖြစ်သွားပါတယ်။ သူ့ရဲ့ ဦးဆောင်မှုအောက်မှာ ကင်းထောက် ၉ ဦး ရှိတယ်။ တောင်ကယ်ရီလီးနားကနေ ဖလော်ရီဒါအထိ

နယ်မြေဧရိယာကို တာဝန်ယူရတယ်။ သူ ဦးဆောင်ရတဲ့ လူဖြူတွေဟာ အရင်က လူမည်းအမျိုးသမီးတစ်ယောက်ကို သတင်းမပို့ခဲ့ကြဖူးပေမဲ့ ဟဲရီးယက်ကို ချက်ချင်း တလေးတစား ဖြစ်လာကြတယ်။

သူလျှိုလုပ်ရတာ အန္တရာယ်များတဲ့ အလုပ်ပါ။ ဒါပေမဲ့ ဟဲရီးယက်ဟာ အန္တရာယ်နဲ့ ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသား ဖြစ်နေပါပြီ။ မြစ်တွေနဲ့ပတ်သက်လို့ သူ သိထားတဲ့ ဗဟုသုတတွေနဲ့ လျှပ်တစ်ပြက် ထိုးစစ်ဆင် တိုက်ခိုက်မှုတစ်ခုကို ဦးဆောင်ကူညီနိုင်ခဲ့တယ်။ ၁၈၆၃ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂ ရက်နေ့မှာ ဝိုလ်ချပ်မောင့် ဂိုမာရီ၊ ဟဲရီးယက်နဲ့ လူမည်းစစ်သား ၃၀၀ ခန့်တို့ဟာ တောင်ကယ်ရီလီးနားက ကွမ်ဘာဟီးမြစ်ရိုးတစ်လျှောက် ချီတက်ခဲ့ကြတယ်။ သူတို့ရဲ့ရည်ရွယ်ချက်က မြစ်နံဘေးမှာ ရှိနေတဲ့ ရထားလမ်းကြောင်းတွေကို ဖျက်ဆီးပစ်ဖို့ပါ။ မြစ်ကို

ဖြတ်ထိုးထားတဲ့ တံတားကိုလည်း ဖျက်ဆီးပစ်ချင်ကြတယ်။ တံတားနဲ့ ရထားလမ်းတွေကို ဖျက်ဆီးပစ်ခြင်းအားဖြင့် တောင်ပိုင်းတပ်တွေ ရိက္ခာ

ထောက်ပံ့ရေး ပြတ်တောက်သွားတော့မှာပါ။ ရိက္ခာ၊ လက်နက်နဲ့ ပြုစု ကုသရေး ထောက်ပံ့ပစ္စည်းတွေ မရရှိရင် တောင်ပိုင်းတပ်တွေ စစ်ကို မအောင်မြင်နိုင်တော့ပါဘူး။

ဟဲရီးယက်နဲ့ တပ်သားတွေ ညဘက်မှာ ခရီးနှင်ခဲ့ကြတယ်။ မြစ် ကွေ့တစ်ခုကိုရောက်တော့ ဟဲရီးယက်က သဘောမောင်းသူကို ရပ်ခိုင်း လိုက်တယ်။ မြစ်ကွေ့အနီးမှာ ပြည်နယ်စုတပ်စခန်းတစ်ခု ရှိနေတယ်။ ဟဲရီး ယက်ရဲ့လူတွေဟာ သဘောပေါ်ကနေ တိတ်တဆိတ်ဆင်းပြီး စခန်းကို

ပိုင်းလိုက်ကြတယ်။ သေနတ်တစ်ချက် မပစ်လိုက်ရဘဲ တောင်ပိုင်းစစ်သားတွေကို ဖမ်းဆီးလိုက်နိုင်ပါတယ်။

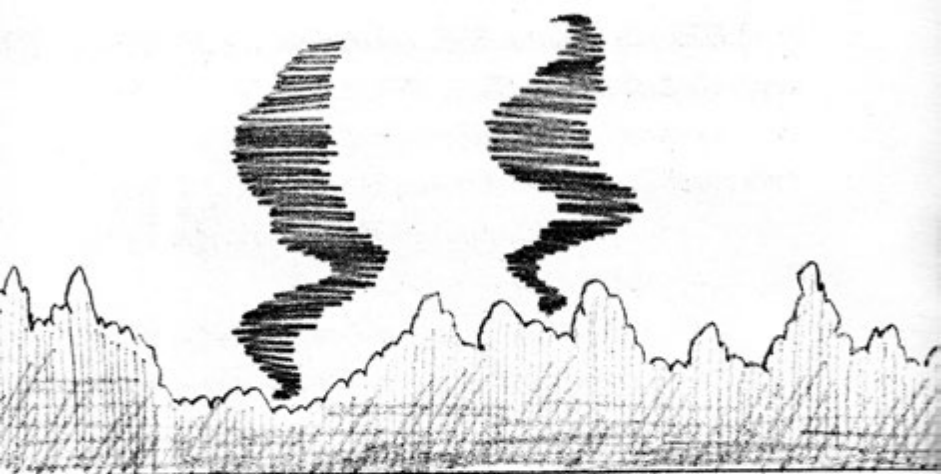
နောက်ထပ် မြောက်ပိုင်းတိုက်ရေယာဉ်တွေ မြစ်ကြောင်းကို ဆန်တက်လာနေကြပြီ။ တောင်ပိုင်းစစ်သားတွေ မြင်တွေ့ပြီး တပ်ကူခေါ်ကြတယ်။ ဟဲရီးယက်ရဲ့လူတွေက အင်မတန်မြန်ကြပါတယ်။ တောင်ပိုင်းတပ်တွေရဲ့ ရိက္ခာတွေကို မီးရှို့ဖျက်ဆီးပစ်လိုက်ကြတယ်။

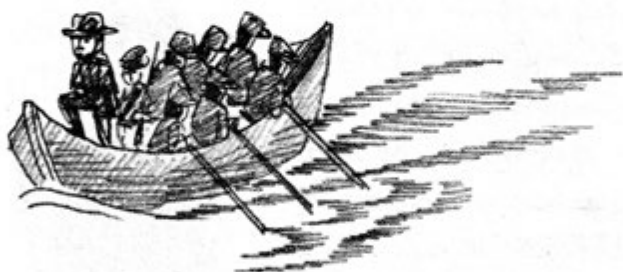
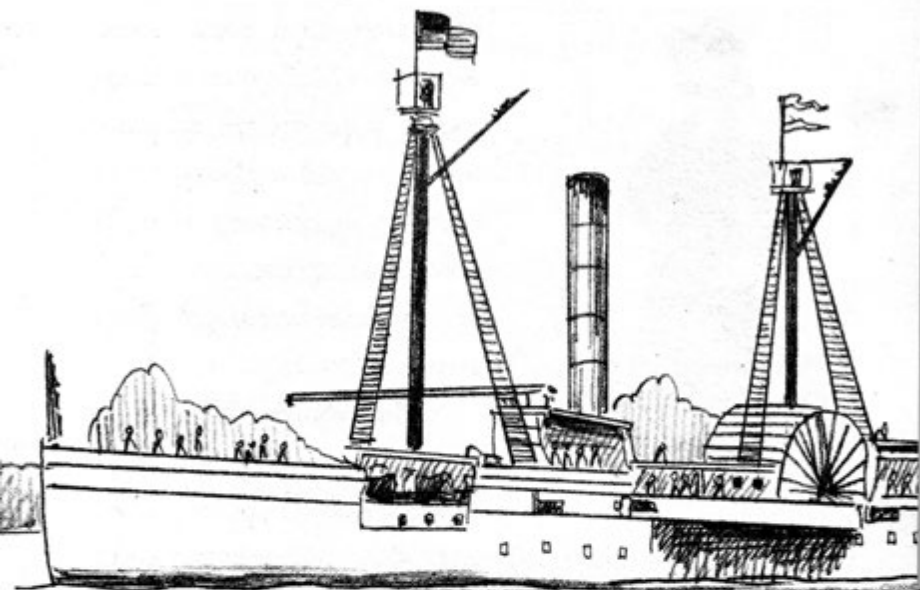
ဟဲရီးယက်ရဲ့လူတွေက စိုက်ကွင်း အိမ်တွေကိုပါ မီးရှို့ဖျက်ဆီးပစ်ကြတယ်။ စိုက်ကွင်းတွေမှာ ကျွန်တွေ အလုပ်လုပ်ကိုင်နေကြတုန်းပါ။ သူတို့တွေ လူမည်းစစ်သားတွေကို မြင်လိုက်ရတဲ့အခါ အားလုံး မြောက်ပိုင်းလူမည်းတပ်ထဲ ဝင်ရောက်ပူးပေါင်းကြတော့တယ်။

အဲဒီနောက်တော့ ပြည်ထောင်စုတိုက်ရေယာဉ်တွေ နောက်ကြောင်းပြန်လှည့်သွားကြတယ်။ လျှပ်တစ်ပြက် ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်မှု ပြီးဆုံးသွားပါပြီ။ ပြည်ထောင်စုတပ်တွေ တိုက်ပွဲကို အနိုင်ရခဲ့ပြီး ပြည်နယ်စုဘက်က ကျွန် ၇၅၆ ယောက် ပြည်ထောင်စုတပ်ထဲ ဝင်ရောက်ပူးပေါင်းခဲ့ကြတယ်။ ပြည်ထောင်စုဟာ သူတို့ဘက်မှာ တပ်သားတွေ ပိုပိုတိုးလာတာနဲ့အမျှ စစ်ကို အောင်နိုင်ဖို့ အခွင့်အလမ်း ပိုကောင်းလာတော့တယ်။

ဟဲရီးယက်ကတော့ ရန်သူ့နယ်မြေထဲထိ ပြည်ထောင်စုတပ်ကို ဆက်လက်ဦးဆောင်ခဲ့တယ်။ အမြဲတမ်း ပစ္စတိုတစ်လက် ဆောင်ထားပြီး အသုံးပြုဖို့ကိုလည်း ကြောက်ရွံ့မနေပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ စကတ်ရှည်ကိုတော့ ဝတ်ဆင်ထားတုန်းပါ။ အရင်တုန်းကလို ယောက်ျားတစ်ယောက်လို ဝတ်ဆင်

THE COMBAHEE RIVER INVASION

လို့ မရတော့ပါဘူး။ ယောက်ျားတစ်
ယောက်လို ဝတ်ဆင်တာဟာ သင့်လျော်
တယ်လို့ မယူဆကြပါဘူး။ အမျိုးသမီး
တွေဟာ စကတ်အရှည်တွေနဲ့ အဲဒီ
အောက်မှာ အောက်ခံတွေ အများကြီး
ဝတ်ဆင်ရမယ်လို့ ယူဆကြတယ်။ ဘယ်
လောက် စိတ်အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စရာ
ကောင်းလိုက်သလဲလို့ ... ။

အဲဒီနောက်တော့ ဟဲရီးယက်ဟာ
အမယ်လီယာဘလွမ်းမား အကြောင်း
ကြားသိလိုက်ရတယ်။ မစွပ်တလွမ်းမားက

‘အမျိုးသမီးတွေနဲ့သင့်လျော်တဲ့ ဝတ်စုံတစ်မျိုး’ ဒီဇိုင်းထွင်ထားတယ်တဲ့။
အဲဒီဝတ်စုံက ဂျက်ကက်အသေးစား၊ စကတ်တိုနဲ့ ဘောင်းဘီရှည်တွေ
ပါဝင်တဲ့ ဝတ်စုံပေါ့။ ဟဲရီးယက်က
အဲဒီဝတ်စုံမျိုးတစ်စုံ လိုချင်နေပါ
တယ်။ သူ့အပြောကတော့ “နောက်
ထပ် ခရီးသွားဖြစ်ရင် ဝတ်စုံ အရှည်
တွေ ဘယ်တော့မှ မဝတ်တော့ဘူး လို့
စိတ်ပိုင်းဖြတ်လိုက်တယ်။ ဒါပေ မဲ့
မြန်နိုင်သမျှမြန်မြန် ဘလွမ်းမား
တစ်စုံရမှဖြစ်မယ်” တဲ့။

ဟဲရီးယက်ဟာ သူ့လျှို့အဖြစ်
၂ နှစ် လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ ၁၈၆၄ ခုနှစ်မှာ
တော့ သူ ပင်ပန်းသွားပါပြီ။ အနားယူ
ဖို့ အိမ်ပြန်ချင်နေခဲ့ပြီ။ မိဘတွေကိုလည်း တွေ့ချင်နေပါပြီ။

ဖရက်ဒရစ်ဒေါက်ဂလတ်စ်

ကျွန်စနစ်ဖျက်သိမ်းရေးလှုပ်ရှားမှုမှာ အပြောအဟောကောင်းသူ၊ အရေးပါတဲ့ ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်တဲ့ ဖရက်ဒရစ်ဒေါက်ဂလတ်စ်ကို ၁၈၁၇ ခုနှစ်မှာ မေရီလန်ဒ်မှာ ကျွန်တစ်ယောက်အဖြစ် မွေးဖွားခဲ့တယ်။ ငယ်ရွယ်စဉ်မှာ စာရေးတတ်၊ ဖတ်တတ်အောင် တိတ်တဆိတ် သင်ယူခဲ့တယ်။ စာရေး၊ စာဖတ်သင်တာဟာ အင်မတန်အန္တရာယ်များတဲ့ အလုပ်ပါ။ သိသွားရင် အသက်သေသည်ထိ အပြစ်ပေးခံရပါလိမ့်မယ်။ ၁၈၃၈ ခုနှစ် ကျွန်တဝတ လွတ်မြောက်ချိန်မှာ ဒေါက်ဂလတ်စ်ဟာ သူ့ဘဝဇာတ်ကြောင်းကို စတင် ဟောပြောခဲ့တယ်။ သူဟာ အားပါပြီး ထက်မြက်တဲ့ အပြောအဟောသမား ကောင်းတစ်ယောက်ပါ။ သူဟောပြောတာကို လူ အများအပြား လာရောက် နားထောင်ခဲ့ကြပါတယ်။ အဲဒီနောက် ၁၈၄၅ ခုနှစ်မှာတော့ "Narrative of the Life of Frederick Douglass" ('ဖရက်ဒရစ်ဒေါက်ဂလတ်စ်၏ ဘဝဇာတ်ကြောင်း') အမည်ရှိစာအုပ်ကို ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့တယ်။ စာအုပ်ထဲမှာ ကြာပွတ်နဲ့ ရိုက်နှက်တာမျိုးတွေလို ကျွန်တွေ သည်းခံခဲ့ရတဲ့ ရက်စက် ကြမ်းကြုတ်မှု အများအပြားကို ဖော်ပြထားပါတယ်။

ဖရက်ဒရစ်ဟာ သူ့စာအုပ်ထဲမှာ သူ့သခင်အကြောင်း ဖော်ထုတ်ရေးသားမှုကြောင့် လွတ်မြောက်ရေးကို ယုံကြည်ပြီး သနားကြင်နာတတ်တဲ့ ထောက်ခံသူတွေရှိရာ အင်္ဂလန်နိုင်ငံကို ထွက်ပြေးခဲ့ရတယ်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုကို မြန်အရောက်မှာ "The North Star" ('ဗုဒ္ဓံကြယ်') အမည်ရှိ ကျွန်စနစ်ဆန့်ကျင်ရေးဇာတ်စမ်း ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့တယ်။ အမေရိကန် ပြည်တွင်းစစ် ကာလအတွင်း သမ္မတအေဘရာဟမ်လင်ကင်းတင်းရဲ့ အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ မြည်ဆောင်စုတပ်မတော်အတွက် တပ်သားစုဆောင်းရေး အပိုင်းမှာ အကူအညီပေးခဲ့သလို လွတ်မြောက်စလုမည်းတွေ မဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိဖို့ ကိုလည်း သေချာအောင် လှုပ်ဆောင်ခဲ့ပါတယ်။

ဒေါက်ဂလတ်စ်ဟာ နောက်ထပ် စာအုပ် ၂ အုပ်လည်း ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့တယ်။ "My Bondage and My Freedom" (ကျွန်ုပ်၏ကျေးကျွန် ဘဝနဲ့ လွတ်မြောက်ခြင်း) (၁၈၅၅) နဲ့ "Life and Times of Frederick Douglass" (ဖရက်ဒရစ်ဒေါက်ဂလတ်စ်၏ ဘဝနှင့်ခေတ်) (၁၈၈၁) တို့ ဖြစ်ပါတယ်။ သူဟာ ဂေတီနိုင်ငံ ဆိုင်ရာ အမေရိကန် သံအမတ်ရာထူး အပါအဝင် အစိုးရရာထူးဌာန အတော်များများမှာလည်း တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့တယ်။ ဖရက်ဒရစ် ဒေါက်ဂလတ်စ် ဟာ ၁၈၉၅ ခုနှစ်မှာ ဝါရှင်တန်မြို့တော်မှာ ကွယ်လွန်ခဲ့ပါတယ်။

အစိုးရဟာ ဟဲရီးယက်ကို သူ့ရဲ့လုပ်ဆောင်မှုအတွက် ဒေါ်လာ ၁,၈၀၀ ပေးဖို့ ကျန်ရှိနေတယ်။ အဲဒီအတွက် အဟောအပြောကောင်းသူ၊ သံအမတ်၊ ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်တဲ့ ဖရက်ဒရစ်ဒေါက်ဂလတ်စ် အပါအဝင် ဟဲရီးယက်ရဲ့ ကျော်ကြားတဲ့မိတ်ဆွေတွေက အစိုးရထံ စာရေးသား တောင်းဆိုခဲ့ကြပေမဲ့ အဲဒီငွေကို ဘယ်တော့မှ မရခဲ့ပါဘူး။

ဟဲရီးယက်ဟာ မိဘတွေ ကျန်းကျန်းမာမာရှိကြောင်း သိရပြီး သူ့ကိုယ်တိုင်လည်း အားအင်တွေ ပြန်ပြည့်လာတဲ့အခါ အလုပ်ပြန်လုပ်ပါတယ်။

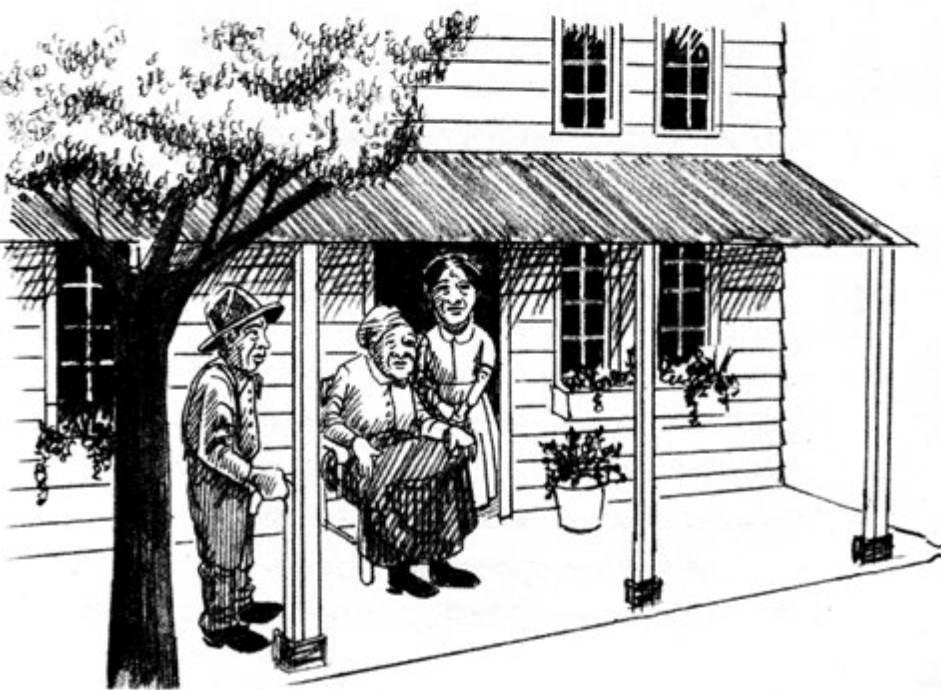
ဝါရှင်တန်ဒီစီက ဖော့ထရက်စ်မွန်ရီးဆေးရုံကို သွားခဲ့တယ်။ အဲဒီမှာ လူမည်းလူနာတွေကို ပြုစုစောင့်ရှောက်ပေးပါတယ်။ မကြာခင် သူ့နာပြုချုပ်အဖြစ်

ရာထူးတိုးခဲ့တယ်။ ပြည်တွင်းစစ်ကြီး ၁၈၆၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီလမှာ ပြီးဆုံးခဲ့တယ်။
ပြည်ထောင်စုတပ်မတော်က အောင်ပွဲခံခဲ့တယ်။ ခွဲထွက်ပြည်နယ်တွေ
မရှိတော့ပါဘူး။ တစ်ခုတည်းသော အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတော်
ဖြစ်လာခဲ့ပါပြီ။ စစ်မဖြစ်ပွားခင်က အတိုင်းပါပဲ။

၁၈၆၅ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလမှာ အမေရိကန်တစ်နိုင်ငံလုံးမှာ ကျွန်ုပ်တို့
ကို ပယ်ဖျက်ခဲ့တယ်။ ဟဲရီးယက်ဟာ အဲဒီဖြစ်ရပ်ကို သက်ရှိထင်ရှား မြင်တွေ့
ခဲ့ရုံသာမက ဒီအခြေအနေ ရောက်လာတဲ့အထိ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ပါဝင်
ကူညီခဲ့ပါတယ်။

အခန်း - ၇ ၅၀၀ ပြည်သူ့တွေအတွက် မိုးငှက်

ဟဲရီးယက်ဟာ နယူးယောက်ပြည်နယ်၊ အော်ဘန်းက နေအိမ်ကို ပြန်လာခဲ့တယ်။ မိဘတွေက အိုမင်းနေကြပြီ။ သူ့ကို လိုအပ်နေကြပါတယ်။ ကျွန်ုပ်တို့ဖြစ်ခဲ့ဖူးတဲ့ အခြားသူတွေ ရောက်လာပြီး အကူအညီပေးခဲ့ကြတယ်။ လူမည်းတွေဟာ လွတ်လပ်သူတွေ ဖြစ်လာတာတောင် ဒုက္ခသုက္ခတွေက မကုန်ဆုံးသေးပါဘူး။ လူဖြူအမေရိကန်တွေနဲ့ တန်းတူအခွင့်အရေးတွေ

မကြပါဘူး။ ဥပမာ လူမည်းတွေဟာ လူဖြူတွေရဲ့ အသိုင်းအဝန်းထဲမှာ နေထိုင်ခွင့် မရှိပါဘူး။ လူဖြူတွေပိုင်တဲ့ စတိုးဆိုင်တွေမှာ ဝယ်ယူခွင့် မရှိ၊ လူဖြူတွေ တက်ရောက်တဲ့ ဘုရားကျောင်းတွေမှာ ဝတ်ပြုခွင့် မရှိပါဘူး။ လူမည်းကလေး သူငယ်တွေဟာ လူဖြူကလေးတွေနဲ့အတူ တစ်ကျောင်းတည်း တက်ခွင့် မရှိပါဘူး။ လူမည်းတွေအတွက် သီးသန့်ကျောင်းတွေမှာသာ တက်ရပါတယ်။ လူဖြူအတော်များများဟာ လူမည်းတွေကို အလုပ်လုပ်ဖို့ လည်း မငှားရမ်းကြပါဘူး။ ကျေးကျွန်ဟောင်း အများအပြားဟာ ဆင်းရဲ မွဲတေပြီး နာမကျန်း ဖြစ်နေကြတယ်။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအတွက် နည်းလမ်း မရှိသလို သွားစရာနေရာလည်း မရှိကြပါဘူး။ ဟဲရီးယက်ကတော့ သူတို့အားလုံးကို ခေါ်တာပါပဲ။ ငြင်းပယ်တယ်လို့ မရှိပါဘူး။

ဟဲရီးယက်ဟာ သူတို့ကို စောင့်ရှောက်ဖို့အတွက် ငွေလိုအပ်ပါတယ်။ ဝင်ငွေ ဘယ်လိုရပါ့မလဲ။ အဲဒီအချိန်မှာ ဆာရာဘရက်ဖော့ဒ် အမည်ရှိ

လူဖြူအမျိုးသမီးတစ်ယောက်ဆီက အကူအညီ ရခဲ့တယ်။ ဆာရာဟာ အော်ဘန်းက ဟဲရီးယက်ဆီ ရောက်လာတယ်။ ဟဲရီးယက်က သူ့ကို ကျွန် ဝန်အကြောင်း အဖြစ်အပျက်များစွာနဲ့ သူတို့ကို ကူညီခဲ့ပုံတွေကို ဆာရာ ကို ပြောပြပါတယ်။

ဟဲရီးယက်ဟာ စာရေး၊ စာဖတ် မသင်ယူခဲ့ဖူးပေမဲ့ ထူးခြားကောင်း မွန်တဲ့ မှတ်ဉာဏ် ရှိနေပါတယ်။ အသေးစိတ်ကလေးတွေကအစ မှတ်မိ နေတယ်။ သမ္မာကျမ်းစာထဲက စာပိုဒ်တွေကို အလွတ်ကျက်မှတ်ထား တာကြောင့် အဖြစ်အပျက်တွေကို ပြန်ပြောပြပုံက ဇာတ်ဟန်ပါပြီး ကဗျာဆန် နေတော့တယ်။ 'မြေအောက်ရထားလမ်းကြောင်း' မှာ သွားခဲ့တဲ့ခရီးတွေ၊

ပြည်တွင်းစစ်အကြောင်း၊ စစ်အတွင်းမှာ သူလျှိုလုပ်ခဲ့တဲ့အကြောင်း၊ သူနာပြု လုပ်ခဲ့တဲ့အကြောင်းတွေကို ဆာရာကို ပြန်လည်ပြောပြခဲ့တယ်။

၁၈၆၉ ခုနှစ်မှာတော့ ဆာရာဘာရက်ဖော့ဒ်ဟာ ဟဲရီးယက်ရဲ့ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့ ပါတယ်။ စာအုပ်အမည်က "Scenes in the Life of Harriet Tubman" ('ဟဲရီးယက်တပ်ဘ်မင်ရဲ့ ဘဝ ဇာတ်ကြောင်းထဲက အဖြစ်အပျက်များ') ပါ။ စာအုပ်ရောင်းရသမျှ ငွေကြေးအားလုံး ဟဲရီးယက် ရရှိ မှာပါ။

အဲဒီနှစ်မှာပဲ ဟဲရီးယက်ဟာ နယ်လ်ဆင်ဒေးဗီးစ် ဆိုသူနဲ့ လက်ထပ် ခဲ့တယ်။ သူတို့နှစ်ဦးဟာ နယ်လ်ဆင် လူမည်းတပ်ရင်းတစ်ရင်းမှာ မြောက်ပိုင်း အတွက် တိုက်ခိုက်နေစဉ်တုန်းက တွေ့ဆုံခဲ့ကြတာပါ။ နယ်လ်ဆင်ဟာ ဟဲရီးယက် အောက် အသက် ၂၀ ငယ်ရွယ်ပြီး ရုပ်ရည်ချောမောသူပါ။ ဒါပေမဲ့

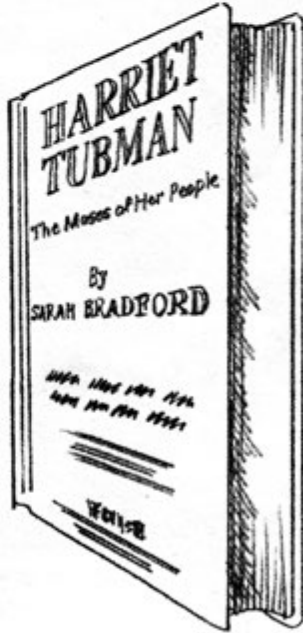
နယ်လ်ဆင်ဟာ တီဘီရောဂါ ရနေပါတယ်။ ပြုစုစောင့်ရှောက်မှု လိုအပ်နေပါတယ်။

ဟဲရီးယက်ရဲ့ပထမခင်ပွန်း ဂျွန်တပ်တ်မင်ဟာ ၁၈၆၇ ခုနှစ်၊ မေရီလန်ဒ်မှာ အသတ်ခံခဲ့ရတယ်။ ဟဲရီးယက်ဟာ ဂျွန်တပ်တ်မင်နဲ့ အိမ်ရာအတည်တကျ ဖြစ်ဖို့၊ မိသားစုတစ်စု တည်ဆောက်ဖို့ အခွင့်အရေး မရခဲ့ဖူးပါဘူး။ နယ်လ်ဆင်ကတော့ နောက်ထပ်အခွင့်အရေးတစ်ခု ပေးခဲ့ပါတယ်။ သူ ပြန်ကောင်းလာချိန်မှာ အုတ်စီသမားအဖြစ် အလုပ်လုပ်ခဲ့တယ်။ သူ့ရရှိတဲ့ ငွေကြေးက ဟဲရီးယက် စောင့်ရှောက်နေရသူတွေအတွက် အကူအညီအထောက်အပံ့ ဖြစ်စေခဲ့ပါတယ်။

ဟဲရီးယက်မှာ အမြဲတမ်း ပြောစရာဇာတ်လမ်းတွေ ရှိနေသလို ငွေကလည်း အမြဲတမ်း လိုအပ်နေပါတယ်။

အဲဒါကြောင့် ဆာရာဘရက်ဖော့ဒ်ဟာ နောက်ထပ် စာအုပ်တစ်အုပ် ရေးရပြန်ပါတယ်။ အဲဒီနောက်စာအုပ်က "Harriet Tubman: The Moses of Her People" ('ဟဲရီးယက် တပ်တ်မင် - ဘဝတူပြည်သူတွေအတွက် မိုးဇက်') လို့ အမည်ရပါတယ်။ ၁၈၈၆ ခုနှစ်မှာ ထုတ်ဝေခဲ့တယ်။ စာအုပ်အသစ်ကနေ ငွေကြေးထပ်ရလာပေမဲ့ ဘယ်တော့မှ လုံလောက်တယ်လို့ မရှိပါဘူး။

၁၈၈၈ မှာ နယ်လ်ဆင်ဒေဗီးစ် ကွယ်လွန်ခဲ့တယ်။ ဟဲရီးယက်ရဲ့ မိဘနှစ်ပါးကတော့ ဒီမတိုင်ခင် နှစ်အနည်းငယ်မှာ ကွယ်လွန်ခဲ့ကြပါတယ်။ ဒီတော့ ဟဲရီးယက်ဟာ တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်သွားပြန်ပါပြီ။

ဒါပေမဲ့ အလုပ်တွေ ဆက်လုပ်နေတုန်းပါ။ သူ့အိမ်မှာ ဆင်းရဲပြီး အသက် အရွယ်ကြီးတဲ့ နာမကျန်းတဲ့ လူမည်းတွေကို စောင့်ရှောက်ထားဆဲပါ။ ဒါပေမဲ့ နောက်ထပ်ရောက်လာမယ့် လူတွေကို ပြုစုစောင့်ရှောက်ဖို့အတွက် အိမ်ကြီး ကြီး၊ မြေရာကျယ်ကျယ် လိုအပ်နေပါတယ်။ သူ လုပ်နေတာတွေကို ကျေနပ် ရောင့်ရဲမှုမရှိဘဲ ဒီထက်ပိုပြီးကြီးကျယ်တဲ့ စိတ်ကူးအိပ်မက်တစ်ခု ရှိနေခဲ့ တယ်။ အစောင့်အရှောက် အကူအညီလိုအပ်နေတဲ့ လူမည်းအမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးတွေအတွက် ဆေးရုံတစ်ရုံနဲ့ ခိုနားရာအဆောင် တည်ဆောက်ဖို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဟဲရီးယက်ဟာ သူပိုင်မြေရာပေါ်မှာ ဟင်းသီးဟင်းရွက်တွေ စိုက်ပျိုးပြီး အိမ်တိုင်ရာရောက် လိုက်လံရောင်းချခြင်းနဲ့ ဝင်ငွေရပါတယ်။ သူ အိမ်တစ် အိမ်ကို ဝင်လိုက်တဲ့အခါ မကြာခဏဆိုသလို အိမ်ထဲဝင်ဖို့ ဖိတ်ကြားခြင်း ခံရတတ်တယ်။ တစ်ခါတစ်ရံ တစ်အိမ်အိမ်က သူ့အကြိုက် သောက်စရာလေးနဲ့ ဧည့်ခံတတ်တယ်။ ထောပတ်ပါတဲ့ လက်ဖက်ရည်တစ်ခွက်ပေါ့။ စားပွဲမှာထိုင်၊ လက်ဖက်ရည်ကို ဖြည်းဖြည်းချင်းသောက်ရင်း အတိတ်ကဖြစ်ရပ်တွေကို ပြန်ပြောပြတတ်တယ်။ ပြည်တွင်းစစ် တိုက်ပွဲတစ်ပွဲအကြောင်း ခုလို ပြောပြ တတ်တယ်။ “အဲဒီနောက်တော့ ကျွန်မတို့တွေ လျှပ်စီးပြက်လိုက်တာ မြင် လိုက်ကြရတယ်။ အဲဒါ သေနတ်ပစ်တာပေါ့နော်။ အဲဒီနောက် မိုးရွာလာတဲ့ အသံ ကြားရပြန်ရော။ အဲဒါက သွေးတွေ ရွာကျလာတာပေါ့။ ကျွန်မတို့တွေ ကောက်ပဲသီးနှံတွေကို ရိတ်သိမ်းကြတော့ ရိတ်သိမ်းလိုက်တာတွေက လူသေ တွေ ဖြစ်နေတယ်လေ” ဒါမှမဟုတ်ရင် ဟဲရီးယက်ဟာ ၁၉၆၅ ခုနှစ်မှာ

ရွှန်ဝစ်ဘုသ်ရဲ့ လုပ်ကြံခြင်းခံခဲ့ရတဲ့ သမ္မတလင်းကင်းအကြောင်း ပြောပြ တတ်တယ်။ သမ္မတ ကွယ်လွန်ခဲ့ရတာနဲ့ပတ်သက်လို့ အဘိုးအိုတစ်ဦး ပြောခဲ့ပုံကို သူ မှတ်မိနေပါသေးတယ်။ အဘိုးအိုက ပြောသတဲ့၊ “ငါတို့ မျက်နှာတွေကို ဖုန်မှုန်တွေ ပေကျံနေတဲ့ လက်တွေနဲ့အုပ်ပြီး မြေပေါ်မှာ ဒူးထောက်လိုက်ကြတယ်။ အဲဒီညခင်းမှာ ဘုရားသခင် သင့်အား သနား တော်မူပါစေ လို့ ဆုတောင်းခဲ့ကြတယ်” တဲ့ ... ။ တစ်ခါတလေမှာတော့ အတိတ်ကာလထဲက အစောပိုင်းဖြစ်ရပ်တွေအထိ ရောက်သွားတတ်သေး တယ်။ ကလေးဘဝတုန်းက ကြားဖူးခဲ့တဲ့ အဖြစ်အပျက် ဇာတ်လမ်းတွေ အကြောင်း ပြောတတ်ပါသေးတယ်။ အာဖရိကန်တွေကို အမေရိကကို ခေါ်ဆောင်လာတဲ့ ရှေးကျွန်သင်္ဘောတွေအကြောင်း၊ ကြာပွတ်၊ အတွဲလိုက် သံခြေချင်းတွေ၊ တံဆိပ်ရိုက်သံပြားတွေနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ဇာတ်လမ်းအဖြစ် အပျက်တွေပေါ့။

နောက်ထပ် ဝင်ငွေရတဲ့ တစ်နည်းကတော့ ဟောပြောပွဲတွေပါ။ တစ်ကြိမ်မှာတော့ အမျိုးသမီးများ အခွင့်အရေးအတွက် လုပ်ဆောင်နေတဲ့ နာမည်ကျော် အမျိုးသမီးတွေဖြစ်ကြတဲ့ ဆူဆန်ဘီအန်တိုနီ၊ အီလီဇဘက်သ် ကက်ဒီစတန်တင်တို့နဲ့အတူ ဟောပြောဖို့ ဖိတ်ကြားခြင်းခံရပါတယ်။

အဲဒီအမျိုးသမီးနှစ်ဦးဟာ အတူတကွ လက်တွဲအလုပ်လုပ်ခဲ့ကြတာ ကြာခဲ့ပါပြီ။ သူတို့က မိန်းမတွေဟာ ယောက်ျားတွေနဲ့တန်းတူ အခွင့်အရေး ရှိကြောင်း သက်သေပြဖို့အတွက် အလုပ် လုပ်နေကြတာပါ။ မဲပေးပိုင်ခွင့် အပါအဝင် အမျိုးသမီးတွေ ရပိုင်ခွင့်အသစ်တွေ အများအပြား ရရှိဖို့အတွက် လည်း ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ကြတယ်။ ၁၉ ရာစုမှာ အမျိုးသားတွေသာ မဲပေးပိုင်ခွင့် ရှိခဲ့တာပါ။ ယောက်ျားနဲ့ မိန်းမ တန်းတူညီမျှတယ်ဆိုတာ ဟဲရီး

ရည်ရွယ်ချက်တူသူ နှစ်ယောက် အီလီဇဘက်သ်ကက်ဒီစတန်တင်နဲ ဆူဆန်ဘီအန်တိုနီ

အီလီဇဘက်သ်စတန်တင်နဲ၊ ဆူဆန်ဘီအန်တိုနီတို့ ၁၈၄၈ ခုနှစ်၊ နယူးယော့ခ်မြို့၊ ဆီနီကာဖောလ်စ်မှာ ကျင်းပတဲ့ ပထမအကြိမ် နိုင်ငံလုံး ဆိုင်ရာ အမျိုးသမီးများ အခွင့်အရေး ညီလာခံမှာ တွေ့ဆုံခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီ ကတည်းက သူတို့နှစ်ယောက် အခင်ဆုံးမိတ်ဆွေတွေ၊ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်တွေ ဖြစ်လာခဲ့ကြတယ်။ နှစ်ယောက်စလုံးက အမျိုးသမီးတွေဟာ အမျိုးသား တွေနဲ့ တန်းတူ အခွင့်အရေးတွေရရှိဖို့ ထိုက်တန်တယ်လို့ ယုံကြည်ကြတယ်။ စာအုပ်တွေ၊ ဆောင်းပါးတွေ ရေးသားကြ၊ ဖော့ပြောကြ၊ တန်းတူညီမျှ ရေး သတင်းစကားကို ဖြန့်ဝေဖို့အတွက် အတူတွဲ အလုပ်လုပ်ကြတယ်။ အမျိုးသားတွေလိုပဲ အမျိုးသမီးတွေလည်း တူညီတဲ့ အလုပ်တွေကို လုပ်ကိုင် ခွင့် ရစေချင်ကြတယ်။ အမျိုးသမီးတွေ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ပိုင်ဆိုင်မှုတွေ ထားရှိနိုင်ခွင့်အတွက်လည်း ဖြစ်စေချင်ကြတယ်။ အရေးအပါဆုံးကတော့ အမျိုးသမီးတွေ မဲပေးပိုင်ခွင့် ရရှိစေချင်ကြတာပါ။ သူတို့နှစ်ဦး ကွယ်လွန်သွားပြီးနောက် ၁၉၂၀ ခုနှစ်ကျမှ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုက အမျိုးသမီးတွေအားလုံး မဲပေးခွင့် ရရှိခဲ့ကြပါတယ်။

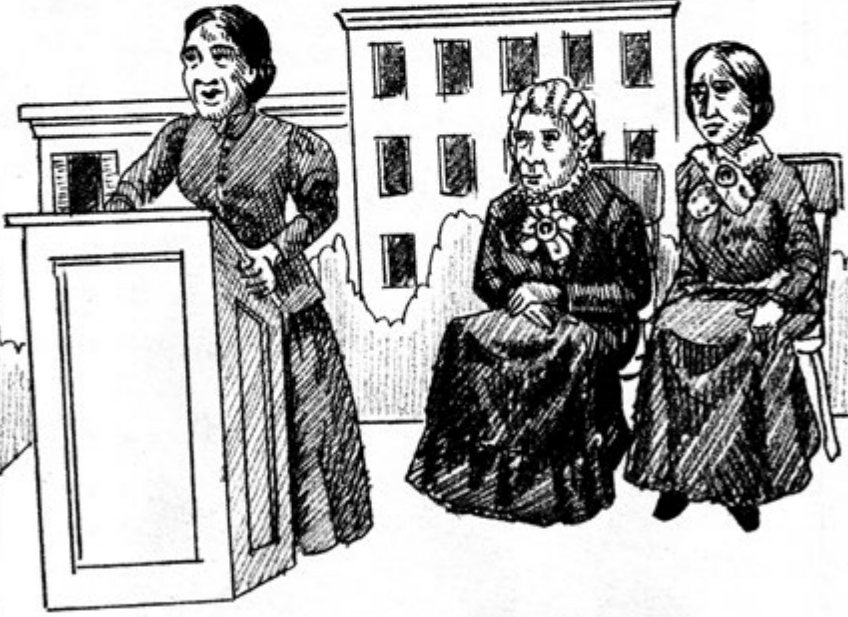

ELIZABETH CADY STANTON

SUSAN B. ANTHONY

ယက်က နမူနာကောင်းပါပဲ။ ယောက်ျားတစ်ယောက် လုပ်နိုင်တဲ့အရာတွေကို သူ မလုပ်နိုင်ဘူးလား။ ဒီအတွက် ဟဲရီးယက်က ခုလိုပြောတယ်။ “ကျွန်မဟာ မြေအောက်ရထားလမ်းကြောင်းမှာ ၈ နှစ်လောက် စီစဉ်လမ်းပြသူ လုပ်ခဲ့ တယ်။ လမ်းပြသူအများစု ပြောနိုင်တာထက်ပိုပြီး ကျွန်မ ပြောနိုင်တယ်။ ကျွန်မရဲ့ ရထားဟာ ဘယ်တော့မှ လမ်းမချော်ခဲ့သလို ခရီးသည်တစ်ယောက်မှ မဆုံးရှုံးခဲ့ဖူးပါဘူး။”

အဲဒီနောက်တော့ ဟဲရီးယက်ဟာ သူ့အိမ်ရှေ့လမ်းတစ်ဖက်က မြေ
နေရာ တစ်ကွက် ရောင်းတော့မယ်ဆိုတာ သိရတယ်။ သူ့အတွက် အခွင့်
အရေးပါပဲ။ သူ့မှာ လုံလောက်တဲ့ငွေကြေး မရှိပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဘဏ်တစ်ခုက
သူ လိုအပ်တဲ့ငွေကို ချေးခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီတော့ သူ့စိတ်ကူးအိပ်မက်ကို
အကောင်အထည် ဖော်နိုင်ပြီပေါ့။ သူ ကျွေးမွေးစောင့်ရှောက်ထားတဲ့ လူ
တွေကို မြေနေရာသစ်က အိမ်တစ်လုံးဆီ ပြောင်းရွှေ့လိုက်တယ်။

မကြာခင်မှာပဲ နေရာအနှံ့က လူတွေ အဲဒီအိမ်ကို ရောက်လာကြတယ်။
သူတို့က ဟဲရီးယက်ရဲ့ ဘဝဇာတ်ကြောင်းကို ဖတ်ရှုပြီး တွေ့ချင်နေကြတယ်
လေ။ သူ့ကို စိတ်ဝင်စားတဲ့ ဧည့်ပရိသတ်တွေ အများကြီး ရှိနေပါတယ်။
လူတွေက သူ့ဆီ စာတွေလည်းရေးကြတယ်။ အင်္ဂလန်ရဲ့ ဝိတိုရိယဘုရင်မကြီး
ထံကနေ စာတစ်စောင် ဆုတံဆိပ်တစ်ခုနဲ့ အနက်ရှောင်ပိုးသားပဝါတစ်ထည်
လက်ဆောင်ရရှိခဲ့ပါတယ်။

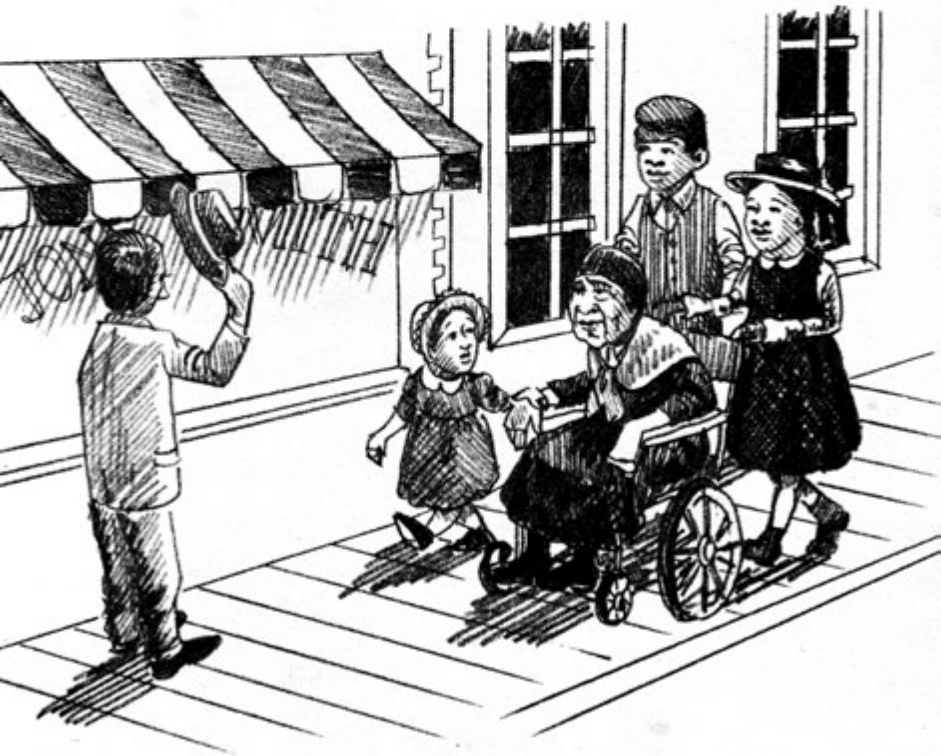
ဒါပေမဲ့ ဟဲရီးယက်မှာ ငွေကြေးအတွက် စိုးရိမ်ပူပန်မှုတွေ ရှိနေဆဲပါ။
၁၉၀၃ ခုနှစ်မှာ သူ့အိမ်ကို ကန်တာဘာရီ ဂိုဏ်းအုပ်ဘုန်းတော်ကြီးလက်
အောက်ခံ အာဖရိကန် မက်သဒစ်ဇိုင်ယန်ဝါဒီဘုရားကျောင်းကို လှူဒါန်းခဲ့
တယ်။ သူ အဲဒီအိမ်မှာ နေထိုင်ဆဲဖြစ်ပေမဲ့ ကုန်ကျစရိတ်တွေကို ဘုရား
ကျောင်းက ပေးဆောင်ပါလိမ့်မယ်။ ဒါပေမဲ့ အတူနေထိုင်သူတွေဆီကနေ
ဘာ အခကြေးငွေမှ မတောင်းခံခဲ့တဲ့ ဟဲရီးယက်ဟာ ဘုရားကျောင်းကပြုလုပ်တဲ့
အချို့သော အပြောင်းအလဲတွေကို မနှစ်သက်ပါဘူး။ “ကျွန်မ ဒီအိမ်ကို

ဇိုင်ယန်ဘုရားကျောင်းကို လှူဒါန်းတုန်းက သူတို့ လုပ်ပုံတွေကို ဘယ်လို
ထင်မြင်ယူဆသလဲ။ ဒေါ်လာ ၁၀၀ လောက် မရှိဘဲနဲ့ ဘယ်သူမှ ဘုရား

ကျောင်းထဲကို ဝင်လို့မရတဲ့ စည်းမျဉ်းကို သူတို့ လုပ်ခဲ့ကြတယ်။ အခု ကျွန်မလည်း စည်းမျဉ်းတစ်ခု သတ်မှတ်ချင်တယ်။ ငွေကြေးရှိတဲ့သူ မဝင်ရဘူးဆိုတဲ့ စည်းမျဉ်းပေါ့။ ဘုရားကျောင်းကို လာချင်တဲ့သူဟာ ငွေရှိမှဆိုရင် ဘုရားကျောင်းရဲ့ကောင်းကျိုးက ဘာတဲ့လဲ” လို့ ပြောဆိုခဲ့ပါတယ်။

ဟဲရီးယက် အိုမင်းလာပါပြီ။ မြို့ထဲ လမ်းလျှောက်ထွက်ရတာကို နှစ်သက်နေဆဲပါ။ လမ်းမလျှောက်နိုင်တော့တဲ့အခါ မြေးတော်စပ်တဲ့ တူ၊ တူမတွေက တွန်းလှည်းလေးနဲ့ တွန်းပို့ပေးကြတယ်။ အသက် ၉၂ နှစ်အရွယ်မှာတော့ အပြင်မထွက်နိုင်တော့ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ လူတွေက သူ့ဆီ လာရောက်

တွေ့ဆုံနေကြဆဲပါ။ စာမဖတ်တတ်ပေမဲ့ နေ့စဉ် သတင်းစာဖတ်ပြမယ့်သူတွေ
ရှိနေဆဲပါ။

၁၉၁၃ ခုနှစ်၊ ဇွေဦးရာသီမှာတော့ အဘွားအို ဟဲရီးယက်ဟာ နူးပိုး
နီးယား အဆုတ်ရောင်ရောဂါ ရခဲ့တယ်။ သူ ပြန်ကောင်းမလာနိုင်တော့ဘူး
ဆိုတာ သူ့ကိုယ်တိုင် သိခဲ့ပါတယ်။ အစ်ကိုတစ်ယောက်နဲ့ မိတ်ဆွေကောင်း

“သူမသည် ရှားပါးသော သူရသတ္တိနှင့်တကွ နီဂရိုး သုံးရာခန့်ကို ကျွန်အဖြစ်မှ လွတ်လပ်ခြင်းဆီသို့ ဦးဆောင်ခဲ့သည်” လို့ ရေးထိုးထားပါတယ်။

သူ့ရဲ့သတ္တိပြောင်မြောက်မှုအတွက်၊ သူ့ရဲ့လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းအတွက်၊ အထူးသဖြင့် လူအများရဲ့ လွတ်လပ်ခြင်းအတွက်၊ ပြင်းပြင်းထန်ထန် မြှုပ်နှံ လုပ်ဆောင်မှုတွေအတွက် ဟဲရီးယက်ကို သတိရနေကြဦးမှာပါ။

ဟဲရီးယက်၏ ၁၀ ဖြစ်စဉ်

- ၁၈၂၁ - ဟဲရီးယက် 'အာရာမင်တာ' ရှောင်ကို ၁၈၂၁ ခုနှစ် ဝန်းကျင် လောက်မှာ မေရီလန်ဒ်မှာ မွေးဖွားခဲ့။
- ၁၈၂၇ - အသက် ၆ နှစ်အရွယ်မှာ ကွတ်ခ်ပိသားစုထံ ငှားရမ်းခြင်းခံခဲ့ရ။
- ၁၈၃၄ - ကျွန်တစ်ယောက် လွတ်မြောက်ဖို့ အကူအညီပေးစဉ် ဦးခေါင်းကို နှစ်ပေါင်အလေး ထိမှန်ခြင်းခံခဲ့ရ။
- ၁၈၄၄ - ဟဲရီးယက် ဂျွန်တပ်ဘ်မင်နဲ့ ချစ်ကြိုက်ပြီး လက်ထပ်ခဲ့။
- ၁၈၄၉ - ဟဲရီးယက် ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်။
- ၁၈၅၀ - ထွက်ပြေးကျွန်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်း၊ 'မြေအောက်ရထားလမ်း' ပေါ်က ဟဲရီးယက်ရဲ့ ခရီးစဉ်တွေ ပိုမိုအန္တရာယ်များလာ။
- ၁၈၅၁ - ဟဲရီးယက် အစ်ကိုတစ်ယောက်နဲ့ အခြားလူနှစ်ယောက်ထွက်ပြေး ရာမှာ ကူညီဖို့ မေရီလန်ဒ်ကို ပြန်သွား။ ၁၈၅၇ မိဘနှစ်ပါးလွတ် မြောက်ရာ ဆီရောက်ဖို့ ကူညီခေါ်ဆောင်။
- ၁၈၆၀ - ပိုင်ရှင်ထံ ပြန်ပို့ခံရမှာကို ရှောင်ရှားခဲ့တဲ့ ကျွန်ဖြစ်ခဲ့ဖူးသူ ချားလ်စ် နောက်ကို အကူအညီပေးရင်း နယူးယော့ခ်ပြည်နယ်၊ ထရိုင်းမှာ ဟဲရီးယက် ဒဏ်ရာရခဲ့။
အခြားကျွန်တွေ ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်ရေး ကူညီဖို့အတွက် တောင် ပိုင်းဆီ နောက်ဆုံးအကြိမ် သွားရောက်။
- ၁၈၆၁ - ကျေးကျွန်ဟောင်းတွေအတွက် ဆရာအဖြစ်၊ သူနာပြုဆရာမ အဖြစ် ပြည်ထောင်စုတပ်မတော်အတွက် အလုပ်လုပ်ခဲ့။

ကျမ်းပြုစဉ်

- ၁၈၂၀ - မစ်ဖူရီသဘောတူညီချက် - မစ်ဖူရီကို ကျွန်စနစ်ရှိနေတဲ့ ပြည်နယ် အဖြစ် လက်ခံ။ ဒါပေမဲ့ ကျန်လူဝီဇီယံနားပါချွတ်နယ်မြေမှာ ကျွန်စနစ်ကို တားမြစ်ထား။
- ၁၈၂၆ - ဂျိုးဆက်နီယက်ပီ ပထမဆုံးဓာတ်ပုံတွေကို သံပြားပေါ်မှာ ထုတ်လုပ် ဖန်တီးခဲ့။
မက်ဆာချူးဆက်မှာ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရဲ့ ပထမဆုံးရထား လမ်း တည်ဆောက်။
- ၁၈၃၄ - ရေခဲသေတ္တာ တီထွင်။
- ၁၈၄၄ - ဆင်ဖြူယယ်အက်စ်ဘီမော့စ် တယ်လီဂရပ်ကို မူပိုင်ခွင့်မှတ်ပုံတင်။
- ၁၈၄၈ - ကယ်လီဖိုးနီးယား ရွှေတူးဖော်ရေး စတင်။
- ၁၈၅၀ - ကယ်လီဖိုးနီးယား အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရဲ့ ၃၁ ခုမြောက် ပြည်နယ် ဖြစ်လာ။
- ၁၈၅၁ - ဟာမန်းမဲလ်ဗီးလ် "Moby Dick" ဝတ္ထုရှည် ရေးသားထုတ်ဝေ။
- ၁၈၅၇ - အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု တရားရုံးချုပ်က ကျွန်တွေဟာ နိုင်ငံ သား မဟုတ်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်။
- ၁၈၆၀ - မစ်ဖူရီပြည်နယ်၊ စိန့်ဂျိုးဆက်နဲ့ ကယ်လီဖိုးနီးယားပြည်နယ်၊ ဆက်ခ ရာမင်တိုတို့ ပိုနီအိပ်စ်ပရက်စ် စာပို့လုပ်ငန်း စတင်။
- ၁၈၆၁ - အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှ တောင်ပိုင်းပြည်နယ်တွေ ခွဲထွက်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှာ ပြည်တွင်းစစ်ဖြစ်ပွား (၁၈၆၀ - ၁၈၆၅)။

- ၁၈၆၃ - သမ္မတလင်းကင်းက 'လွတ်မြောက်ရေးကြေညာချက်' ထုတ်ပြန်။
ဂက်တီစ်ဘုဂ်တိုက်ပွဲ ဖြစ်ပွား။
- ၁၈၆၅ - ပြည်တွင်းစစ်ပြီးဆုံး။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှာ ကျွန်စနစ်
ဖျက်သိမ်း။ သမ္မတလင်းကင်း လုပ်ကြံခံခဲ့ရ။
လျူးဝစ်ကာရိုးလ် "Alice's Adventures in Wonderland"
('အံ့ဖွယ်တိုင်းပြည်ရောက် အဲလစ်') ထုတ်ဝေ။
- ၁၈၆၇ - အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုက အလတ်စကားကို ဒေါ်လာ ၇.၂
သန်းနဲ့ ဝယ်ယူ။
- ၁၈၇၀ - ဂျူးလစ်ဇာန်း "20,000 Leagues Under the Sea" ရေး
သား။
ကင်းဘဲလ်ဆုပ်ကုမ္ပဏီ တည်ထောင်။
- ၁၈၈၆ - နယူးယော့ခ်ဆိပ်ကမ်းမှာ လေဘာတီရပ်တု စိုက်ထူ။
- ၁၈၈၈ - ဂျော့ချ်အိစ်ထံမိန် ကိုဒတ်ကင်မရာ တီထွင်။
- ၁၉၀၃ - အော်စီးလ်နဲ့ ဝီလ်ဘာရိုက်ညီနောင်တို့ မြောက်ကယ်ရိုလီးနား။
ကစ်တီ ဟော့ခ်မှာ ပထမဆုံးလေယာဉ်ပျံ စတင်ပျံသန်း။
- ၁၉၁၃ - နယူးယော့ခ်ဝါးလ်ဒ်သတင်းစာမှာ ပထမဆုံး စကားလုံးပဟေဠိ
စတင် ဖော်ပြခဲ့။